

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību**

no 2006. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam»

Satura rādītājs

Ievads.....	3
1. Funkciju izpilde korupcijas novēršanā	5
1.1. Normatīvo aktu projektu izstrāde	5
1.2. Valsts politikas koordinēšana korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumos.....	8
1.3. Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpildes un citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanas kontrole.....	11
1.4. Politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole.....	14
1.5. Korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze.....	16
1.6. Sabiedrības informēšana un izglītošana par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanā un apkarošanā	17
1.6.1. Informācijas sniegšana plašsaziņas līdzekļiem.....	17
1.6.2. Biroja rīkotās publiskās diskusijas	18
1.6.3. Biroja īstenotie izglītošanas pasākumi	19
1.6.4. Biroja gatavotie informatīvie un izglītojošie materiāli.....	20
1.6.5. Biroja Sabiedriski konsultatīvās padomes darbs	21
2. Funkciju izpilde korupcijas apkarošanā	22
3. Ārvalstu un starptautisko institūciju finanšu palīdzības projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums	30
3.1. Eiropas Savienības <i>PHARE</i> projekta „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja attīstība un nostiprināšana” ieviešana.....	30
3.2. Pasaules Bankas projekta „Korupcijas apkarošanā iesaistīto institūciju stiprināšana” īstenošana	32
3.3. OLAF tehniskā palīdzība.....	33
4. Starptautiskā sadarbība un citu valstu pieredzes apkopošana korupcijas novēršanā un apkarošanā	33
5. Biroja personāls un tā apmācība.....	37

Ievads

Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu iesniegšanai Ministru kabinetam un Saeimai tiek gatavots informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk tekstā – Birojs) darbību. Sagatavotais informatīvais ziņojums aptver laika periodu no 2006. gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam un sniedz ieskatu Biroja paveiktajā 2006.gada pirmajā pusgadā.

2006.gadā turpinājās darbs, koordinējot Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004.–2008.gadam uzdevumu izpildi. Tās ietvaros tika sagatavoti priekšlikumi ziņotāju tiesiskās aizsardzības sistēmas nodrošināšanai, kas iekļauti Biroja sagatavotajā Interesu konflikta novēršanas likumprojektā. Notika aktīvs darbs pie lobēšanas atklātības nodrošināšanas jautājumiem starpinstiūciju darba grupā par lobēšanas tiesiskā regulējuma ieviešanas nepieciešamību Latvijā.

Pārskata periodā par likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu pie administratīvās atbildības sauktas **63** un ar naudas sodu sodītas **55** personas kopumā par **Ls 3 480. 19** no šīm valsts amatpersonām ir pārsūdzējušas Biroja pieņemto lēmumu par kopējo summu Ls 1 000. **10** valsts amatpersonām izteikts mutvārdu aizrādījums.

Pārskata periodā Birojs uzsācis **28** kriminālprocesus. Prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **16** kriminālprocesi kopumā pret **30** personām, izbeigti noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ **9** kriminālprocesi. No citām izmeklēšanas iestādēm saņemti **7** kriminālprocesi. Pieņemti **5** lēmumi rezolūcijas veidā atteikt uzsākt kriminālprocesu.

Politisko organizāciju (partiju) finanšu darbības kontroles jomā 2006.gada pirmajā pusgadā Birojs ir publiskojis partiju deklarāciju pārbaūžu rezultātus par 2005. gada pavasarī notikušajām pašvaldību vēlēšanām. Izvērtējot politisko organizāciju īstenotās priekšvēlēšanu kampaņas un tajās konstatētos pārkāpumus, tika sagatavoti jauni priekšlikumi partiju finansēšanas sistēmas un priekšvēlēšanu aģitācijas tiesiskās bāzes pilnveidošanai Latvijā. Diemžēl lielākā daļa Biroja iesniegto likumdošanas iniciatīvu nav tikusi pieņemta pirmajā pusgadā, gatavojoties gaidāmajām Saeimas vēlēšanām oktobrī.

Pārskata periodā Birojs nosūtījis **6154** dokumentus valsts un pašvaldību iestādēm, fiziskām un juridiskām personām, sniedzis atzinumus par **68** tiesību aktu projektiem. Biroja lietvedībā saņemti un reģistrēti **4955** dokumenti, no tiem **73** anonīmi iesniegumi, **134** juridisku personu iesniegumi, **399** fizisku personu iesniegumi par iespējamām koruptīvām darbībām valsts amatpersonu darbībā.

Biroja Ziņojumu centrs pieņēmis **109** apmeklētājus un **562** reizes saņēmis informāciju pa bezmaksas tālruņa līniju (**8002070**).

Šā gada pirmajā pusgadā noslēdzās nozīmīgs *Phare* projekta „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja attīstība un nostiprināšana” ieviešanas posms.

Šajā periodā Birojā strādāja 12 augstas kvalifikācijas eksperti, kas sniedza konsultācijas par nozīmīgām Biroja darbības jomām. Konsultāciju noslēgumā tika saņemti gandrīz 20 ekspertu ziņojumi, kas tika prezentēti gan pašu darbiniekiem, gan speciālistiem no citām institūcijām un nevalstiskā sektora. To vidū 12.maijā viens no pasaulē atzītākajiem ekspertiem partiju finansēšanas jautājumos Maikls Pinto-Dušinskis (*Michael Pinto-Duschinsky*) uzstājās ar priekšlasījumu par sagatavoto ziņojumu „Valsts sagrābšanas” aspekti un politisko partiju finansēšana”. Ļoti vērtīgas ir arī citu ekspertu sniegtās rekomendācijas, piemēram, Marcina Valecka (*Marcin Walecki*) ziņojums par politisko partiju finanšu kontroles tiesisko regulējumu un tā pilnveides iespējām, Ērika Lokjīra (*Eric Lockyear*) ziņojums par institūciju iekšējo pretkorupcijas kontroli un pretkorupcijas plānu izstrādi, Dereka Pērdija (*Derek Purdy*) pētījums „Lobēšanas tiesiskais regulējums”, kā arī citi.

Pasaules Bankas finansētā projekta „Korupcijas apkarošanā iesaistīto institūciju stiprināšana” īstenošana ietvaros Birojs saņēma pasaulē atzīta eksperta ētikas jautājumos profesora Alana Doiga ziņojumu par ētikas kodeksu izstrādi un piemērošanas praksi citu valstu parlamentos, kā arī ieteikumus efektīvai ētikas kodeksa piemērošanai Saeimā.

2006.gada 30.jūnijā Birojā strādāja **125** darbinieki un bija 24 vakantas amata vietas. Pārskata periodā no 2006.gada 1.maija Birojam ir piešķirtas 20 jaunas štata vietas, kā rezultātā sagaidāms, ka, ņemot vērā arvien pieaugošo darba apjomu, Birojs ilgtermiņā varēs saglabāt un uzlabot kontroles sistēmas efektivitāti

1. Funkciju izpilde korupcijas novēršanā

1.1. Normatīvo aktu projektu izstrāde

Lai sekmētu korupcijas novēršanu un apkarošanu, 2006.gada pirmajā pusgadā Birojs izstrādājis un apstiprināšanai Ministru kabinetā virzījis daudzus būtiskus tiesību aktu projektus:

04.04.2006. izskatīts Ministru kabinetā un virzīts tālākai izskatīšanai Saeimā Biroja sagatavotais likumprojekts „**Vēlētāju apvienību finansēšanas likums**”. Vēlētāju apvienību finansēšanas noteikumi šobrīd spēkā esošajos normatīvajos aktos tiek regulēti ļoti minimāli, tāpat normatīvajos aktos nav noteikta detalizēta kārtība, kādā vēlētāju apvienības atskaitās par saņemto un izmantoto finansējumu, kā arī definēta atbildīgo valsts institūciju kompetence vēlētāju apvienību finansiālās darbības kontrolē.

Šāda situācija pašvaldību vēlēšanās rada nevienlīdzību starp politiskajām organizācijām (partijām) un vēlētāju apvienībām. Lai novērstu šīs problēmas, likumprojektā tiek noteikta vēlētāju apvienību finansēšanas un atskaitīšanās par saņemto un izlietoto finansējumu kārtība, ņemot vērā vēlētāju apvienību darbību specifiku, tas ir, situāciju, ka tās tiek izveidotas tikai uz pašvaldību vēlēšanām mazajās pašvaldībās un nav juridiskās personas.

Likumprojektā vēlētāju apvienībām tiek noteikti finansēšanas ierobežojumi (dāvinājumu (ziedojumu) saņemšanas limiti, anonīmu dāvinājumu (ziedojumu) aizliegums, starpniecības aizliegums u.c.) līdzīgi kā politiskajām organizācijām. Likumprojekts paredz lielāku atklātību saņemtā un izlietotā finansējuma uzskaitē, uzliekot vēlētāju apvienībām par pienākumu iesniegt pārskatus par ieņēmumiem un izdevumiem, kas saistīti ar vēlēšanu kampaņu. Likumprojekts paredz arī atbildības nosacījumus par likuma noteikumu pārkāpumiem, tie ir, administratīvā atbildība un nelikumīgi saņemtu ziedojumu atmaksāšana. Likumprojekts nosaka, ka kontroli un uzraudzību par šā likuma izpildi veiks Birojs.

Ņemot vērā to, ka nākamās pašvaldību vēlēšanas, uz kurām tiks veidotas vēlētāju apvienības, notiks tikai 2009.gadā, likuma spēkā stāšanās paredzēta ar 2008.gada 1.janvārī, tādējādi tiks nodrošināta to personu, kuras likuma nosacījumi skars, savlaicīga informēšana par likumā paredzētajiem nosacījumiem, kā arī pienācīga kontrolējošo institūciju sagatavošana veicamajām funkcijām.

2006.gada 6.februārī Ministru prezidentam tika iesniegts tālākai virzībai Ministru kabinetā Biroja sagatavotais likumprojekts „**Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā**”. Ar šiem grozījumiem tiek precizēta politisko organizāciju (partiju) atbildība par pārsniegto priekšvēlēšanu izdevumu apmēru. Tiek noteikts tiesiskais regulējums, kas ir adekvāts Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma mērķa sasniegšanai – tas paredz finanšu līdzekļu, kas izmantoti pretēji likuma nosacījumiem, tāpat kā citu

finanšu līdzekļu, kas saskaņā ar šī likuma nosacījumiem ir pretlikumīgi finanšu līdzekļi, ieskaitīšanu valsts budžetā.

Izskatīšanai Ministru kabinetā sagatavots likumprojekts „**Grozījums Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā**”, kas paredz noteikt Biroja kompetenci vēlēšanu apvienību finansiālās darbības kontrolē.

Izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē sagatavots **Interesu konflikta novēršanas likumprojekts** (Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts 13.04.2006.). Likumprojekts, salīdzinājumā ar spēkā esošo likumu „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” paredz likumā lietoto terminu precizējumu. Projekts papildināts ar jauniem terminiem. Ievērojot praksē plaši sastopamus gadījumus, kad valsts amatpersonas, pieņem lēmumus un veic citas darbības attiecībā uz sava laulātā radniekiem (brāļiem, māsām, vecākiem, vecvecākiem), likumprojektā paredzētie valsts amatpersonu lēmumu pieņemšanas un citu darbību veikšanas ierobežojumi attiecībā uz radniekiem tika papildināti ar svainībā esošām personām, jo nav saskatāma valsts amatpersonas mazāka ieinteresētība attiecībā pret laulātā vecākiem, vecvecākiem, brāļiem un māsām nekā pret paša radniekiem.

Konkretizēti valsts un pašvaldības institūcijas vadītāja pienākumi, nosakot tās jomas interešu konflikta situāciju novēršanā iestādē, attiecībā uz kurām institūcijas vadītājam ir pienākums noteikt iekšējo kontroles kārtību. Precizēta institūcijas un valsts amatpersonas rīcība gadījumos, kad amatu savienošana ir nepieciešamas institūcijas vadītāja atļauja.

Viens no iemesliem, kas neveicina personu aktivitāti ziņot par tai zināmajiem interešu konfliktiem un citiem koruptīviem gadījumiem, ir minēto personu nepietiekamā tiesiskā aizsardzība. Ir novērotas situācijas, kad personas, atklājot informāciju par kādiem faktiem, atrodas neaizsargātā situācijā. Darba devējs šādu personu var atlaist no darba vai arī radīt citas tai tiešas un netiešas nelabvēlīgas sekas tāpēc, ka valsts amatpersona darba vai dienesta tiesisko attiecību ietvaros ir informējusi kompetentās iestādes (amatpersonas) par aizdomām par interešu konfliktiem vai citiem koruptīviem nodarījumiem, kuros ir iesaistītas citas attiecīgās institūcijas amatpersonas vai darbinieki.

Lai mainītu esošo situāciju, likumprojektā ir ietvertas normas, kas noteiktu visām valsts amatpersonām skaidri formulētu pienākumu ziņot par viņai zināmiem iespējamiem interešu konfliktiem un citiem koruptīviem nodarījumiem, kā arī noteikt aizsardzības sistēmu tām amatpersonām, kas ziņo pa šādu negodīgu rīcību.

Vienlaikus ar Interesu konflikta novēršanas likumprojektu, izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē sagatavots Ministru kabineta noteikumu projekts „**Kārtība, kādā pieņemamas, reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas dāvanas, kuras valsts amatpersonai atļauts pieņemt**”. Noteikumu projekts nosaka Interesu konflikta novēršanas likumā atļauto dāvanu pieņemšanas, reģistrācijas, novērtēšanas, izmantošanas un izpirkšanas kārtību, valsts amatpersonas rīcību ar nelikumīgi pieņemtajām dāvanām, kā arī ētikas

komisiju darbību dāvanu pieņemšanas ierobežojumu ievērošanas nodrošināšanai.

Izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē sagatavots likumprojekts **„Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”**. Likumprojektā ir noteikta atbildība valsts amatpersonām par neziņošanu par citu valsts amatpersonu interešu konfliktiem, kā arī atbildība valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājam vai viņa pilnvarotai personai, vai koleģiālajai institūcijai par amatpersonas, kura ziņojusi par citas amatpersonas interešu konfliktu aizsardzības nenodrošināšanu (atbilstoši sagatavotajam Interešu konflikta novēršanas likumprojektam). Vienlaikus likumprojektā ir noteikts plašāks valsts amatpersonām piemērojamo sodu diapazons, tai skaitā, paredzēts soda veids – brīdinājums un samazināta minimālā naudas soda robeža, nosakot tikai augstāko naudas soda robežu par attiecīgo pārkāpumu. Pašlaik likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” esošais regulējums nedod iespēju par tajā noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpšanu valsts amatpersonai izteikt brīdinājumu, jo minimālais sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā ir noteikts Ls 50, kas daudzos gadījumos ir nesamērīgi augsts salīdzinājumā ar izdarīto pārkāpumu.

Izskatīšanai Ministru kabineta komitejā sagatavots likumprojekts **„Valsts un pašvaldību mantas iznomāšanas likumprojekts”** (09.03.2006. izskatīts Valsts sekretāru sanāksmē). Likumprojekta „Valsts un pašvaldību mantas iznomāšanas likums” mērķis ir ieviest skaidru regulējumu valsts un pašvaldības mantas iznomāšanai. Kā liecina Biroja pārbaužu rezultāti, šāda regulējuma neesamība un amatpersonām piešķirtā plašā rīcības brīvība ir veicinājusi, iespējams, dažkārt pat nesaimniecisku rīcību ar publisko mantu vai ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu savtīgos nolūkos. Tas paredz noteikt valsts un pašvaldības mantas iznomāšanas kārtību: nomas tiesību piešķiršanas metodes, lēmumu par mantas iznomāšanu pieņemšanas kārtību, informācijas par iznomājamo mantu un iespējām to iznomāt publiskošanu, valsts vai pašvaldības mantas nomas tiesību piešķiršanu izolē vai piedāvājumu konkursā galvenos noteikumus, noteikt atbildīgos par iznomāšanu un ierobežojumus iznomāšanas komisiju amatpersonām.

Izskatīšanai Ministru kabineta komitejā sagatavots Ministru kabineta noteikumu projekts **„Ministru kabineta pamatbudžeta programmā „Operatīvās darbības pasākumu nodrošināšana” apstiprināto līdzekļu piešķiršanas, izlietojuma un to uzraudzības kārtība”**, kas paredz, ka Ministru kabineta 2006.gada budžeta programmas „Operatīvās darbības pasākumu nodrošināšana” īstenošanai paredzētā apropriācija Ls 100 000 apmērā izlietojama tiesību aizsardzības iestādēm operatīvās darbības pasākumu nodrošināšanai, lai atklātu koruptīvus noziedzīgus nodarījumus. Šāda speciālā konta izveidošana ļaus pilnveidot operatīvo pasākumu sistēmu koruptīvo un ekonomisko noziedzīgo nodarījumu apkarošanā.

1.2. Valsts politikas koordinēšana korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumos

Birojs regulāri seko Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004. – 2008.gadam uzdevumu izpildei citās institūcijās, daudzu uzdevumu izpildi īsteno arī pats. Tā kā vairāku programmas uzdevumu izpildei nebija savlaicīgi piešķirts finansējums vai lielā darba apjoma dēļ uzdevumi nebija veicami plānotajā laika periodā, Birojs iesniedza Ministru kabinetā programmas grozījumu projektu un 2006. gada 2.maijā tie tika apstiprināti.

Pēc grozījumu pieņemšanas programmā ir iekļauti 114 uzdevumi, no tiem 30 ir izpildīti, 77 tiek pildīti vai vēl nav iestājies to izpildes termiņš un 7 uzdevumi ir daļēji izpildīti.

Pārskata periodā īpaši nozīmīga ir bijusi četru uzdevumu izpilde.

Ir sagatavoti likumprojekti un iesniegti Ministru kabinetā, pildot uzdevumu **par Iedzīvotāju īpašuma un ienākumu kontroles mehānismu uzlabošanu, nodrošinot nelikumīgi iegūto līdzekļu identificēšanu un pierādīšanu** (33.uzdevums).

Lai pilnveidotu fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles sistēmu, starpinstitūciju darba grupa, kuras sastāvā darbojas Finanšu ministrijas un Valsts ieņēmumu dienesta (VID) speciālisti, kā arī pārstāvji no Tieslietu ministrijas, Ģenerālprokuratūras un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) ir izstrādājusi projektu **Fizisko personu mantiskā stāvokļa deklarēšanas likumam** un grozījumus vairākos likumos - par iedzīvotāju ienākumu nodokli (IIN), par nodokļiem un nodevām, par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā, kā arī Kredītiestāžu likumā. 20. jūnija sēdē Ministru kabinets (MK) nolēma, ka ministrijām atzinumi par likumprojektiem jāsniedz nedēļas laikā.

Iedzīvotāju ienākumu kontrole tiks nodrošināta, pamatojoties uz informāciju, kas norādīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa gada ienākumu un fizisko personu mantiskā stāvokļa deklarācijās, kā arī balstoties uz VID rīcībā esošo informāciju, kuru tas saņem darba algas, u.c. paziņojumu veidā.

Mantiskā stāvokļa deklarēšanai iedzīvotājiem būs jāiesniedz pirmreizējā mantiskā stāvokļa deklarācija jeb t.s. sākumdeklarācija. Deklarācija būs jāiesniedz VID teritoriālajā iestādē līdz 2008. gada 1. aprīlim par mantisko stāvokli uz 2007. gada 31. decembri, un tas būs jāveic visām personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republika, kā arī ārvalstniekiem, ja tiem Latvijā ir noteikts īpašums. Deklarēšanas pienākumu to nepilngadīgo personu vietā izpildīs vecāki vai persona, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem realizē vecāku varu (aizbildņi), bet aizgādņībā esošu personu vietā deklarēšanas pienākumu izpildīs aizgādņi.

Darba grupas izstrādātais risinājuma variants nodrošinās šādu mērķu sasniegšanu:

- tiks radīts atskaites punkts fizisko personu uzkrājumu, ienākumu un izdevumu atbilstības novērtēšanai;
- tiks nodrošinātas visaptverošas fizisko personu uzkrājumu, ienākumu un izdevumu atbilstības un attiecīgi nodokļu nomaksas un ienākumu legalitātes kontroles iespējas;
- tiks novērsta iespēja slēpt ienākumus, izmantojot citas personas identitātes datus (t.i. „norakstīt” uz citām fiziskajām personām naudu un īpašumus).

Pārskata periodā ir turpinājies intensīvs darbs koncepcijas projekta izstrādei par lobēšanas tiesiskā regulējuma pilnveidošanu (3.uzdevums), kurā piedalās Biroja, Saeimas, Valsts kancelejas, Tieslietu ministrijas un Sabiedriskās politikas centra "Providus", SIA "Mediju tilts" pārstāvji. Kopumā notikušas sešas darba grupas sēdes, ir veiktas konsultācijas ar četriem dažādu jomu speciālistiem un notikusi diskusija ar krimināltiesību ekspertiem par tiesiskas lobēšanas norobežošanu no Krimināllikumā aizliegtās tirgošanās ar ietekmi.

Darba grupa ir konsultējusies arī ar Eiropas Savienības (turpmāk tekstā – ES) *PHARE* projekta ietvaros uzaicināto konsultantu Dereku Pērdiju (*Derek Purdy*). Tā kā darba grupā ir pārstāvētas ļoti atšķirīgas institūcijas, vēl nav panākta vienošanās par vispieņemamāko variantu situācijas risināšanai Latvijā. Darba grupa ir konceptuāli vienojusies par to, kādas darbības būtu Latvijā uzskatāmas par lobēšanu un kuras personas ir uzskatāmas par lobistiem. Vēl tiek vērtēts, kāds būtu optimālākais risinājums tiesiskas lobēšanas regulējumam, vai būtu nepieciešams atsevišķs normatīvais akts, vai pietiktu ar papildinājumu vai grozījumu iestrādi jau spēkā esošajā likumā "Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās". Darba grupas locekļi vienprātīgi atzīst, ka, lai padarītu lobēšanu atklātāku, Latvijā būtu nepieciešams publiskot informāciju par to, kas ir lobētāji valsts un pašvaldību iestādēs un kādi ir viņu darbības mērķi.

Birojs ir sagatavojis iepriekšējā sadaļā minētos grozījumus vairākos likumprojektos, pildot programmas 53.uzdevumu „Ziņotāju aizsardzības un iedrošināšanas sistēmas izveidošana.”

Birojā izveidota darba grupa strādā pie risinājuma iespēju izvērtēšanas jautājumā par augstāko valsts amatpersonu pārbaudi pirms iecelšanas amatā valsts pārvaldē (75.uzdevums).

Citi pasākumi, kas veikti Valsts politikas koordinēšanā korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā:

- Sagatavotas atskaites par Valdības rīcības plāna izpildi 2006.gada 1.un 2.ceturksnī;
- Izvērtēti 6 Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātie politikas plānošanas dokumentu projekti;

- OLAF darba grupas ietvaros nodaļas pārstāvis izvērtējis un papildinājis Finanšu ministrijas sagatavotā informatīvā ziņojuma „Par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību Latvijas Republikā” projektu.

1.3. Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpildes un citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanas kontrole

Pārskata periodā no 2006.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam Birojs izvērtēšanai saņēmis **339** iesniegumus un sūdzības par iespējamajiem likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu pārkāpumiem. Sagatavojot atbildes uz **299** iesniegumiem un sūdzībām, veiktas **109** pārbaudes dažādās valsts un pašvaldību institūcijās.

Izskatot iedzīvotāju iesniegumus un sūdzības par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, vienlaicīgi pārbaudītas arī šo personu deklarācijas. Veicot minētās pārbaudes, no Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID) (kā arī izmantojot VID valsts amatpersonu deklarāciju datu bāzi „VADIS”) pieprasītas **433** valsts amatpersonu deklarācijas un pārbaudītas **219** amatpersonas, izvērtējot **485** deklarācijās norādītās ziņas.

Par likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu pie administratīvās atbildības sauktas **63** valsts amatpersonas un ar naudas sodu sodītas **55** valsts amatpersonas, piemērojot sodu kopumā par **Ls 3 480. 19** no šīm valsts amatpersonām, kurām piemērotā soda apmērs ir kopumā **Ls 1 000**, ir pārsūdzējušas Biroja pieņemto lēmumu, savukārt **10** valsts amatpersonām saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.pantu (Iespēja atbrīvot no administratīvās atbildības maznozīmīga pārkāpuma gadījumā) izteikts mutvārdu aizrādījums.

Administratīvie sodi galvenokārt ir piemēroti par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 11.panta pirmās daļas noteikumu neievērošanu, kas nosaka, ka valsts amatpersonai ir aizliegts, pildot valsts amatpersonas pienākumus, sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījumu partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti. Raksturīgākie pārkāpumi – prēmiju piešķiršana pašiem sev vai saviem radniekiem, kontroles vai uzraudzības funkciju veikšana jautājumos, kuros šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījuma partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti (piemēram, pieņemot darbā radniekus, kas atrodas valsts amatpersonas tiešā pakļautībā, līgumu slēgšana ar radniekam vai darījuma partnerim piederošu uzņēmumu).

Vēl viens raksturīgs pārkāpums ir valsts amatpersonām noteikto speciālo valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumu pārkāpšana, kas paredzēti minētā likuma 7.pantā, kā arī 9.pantā noteikto ienākumu gūšanas ierobežojumu neievērošana. Valsts amatpersonas bieži neņem vērā to, ka valsts amatpersonas amata savienošanai ar citu amatu, ja to savienošana nerada interešu konfliktu, nepieciešams saņemt arī attiecīgās valsts vai pašvaldības iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotas personas **rakstveida atļauja**.

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 30.pantu valsts amatpersonām par šī likuma pārkāpumiem iestājas arī civiltiesiskā atbildība. Tas nozīmē, ka ienākumi un mantiskie labumi, kas gūti, pārkāpjot šajā likumā noteiktos ierobežojumus, vai proporcionāls to pieaugums ir piekritīgi valstij, presumējot, ka, pārkāpjot valsts noteiktos ierobežojumus un prettiesiski gūstot ienākumus vai mantiskos labumus, valsts amatpersona ir nodarījusi tādu kaitējumu valsts pārvaldības kārtībai, kas ir novērtējams mantiskā izteiksmē un ir proporcionāls aizliegtā veidā gūtu ienākumu, mantisko labumu un īpašuma vai mantas pieauguma vērtībai. 2006.gada pirmajā pusgadā **56** valsts amatpersonām lūgts atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus **Ls 52 290,20** apmērā. Pārskata periodā **31** valsts amatpersona labprātīgi atlīdzinājusi valstij nodarītos zaudējumus **Ls 20 373,64** apmērā. Šī paša likuma 30.panta trešajā daļā ir noteikts, ka, ja valsts amatpersona labprātīgi neatlīdzina valstij nodarītos zaudējumus, Birojam ir pienākums veikt nepieciešamās darbības, lai Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā prasītu atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 275.panta pirmās daļas 2.punktu **7** gadījumos izbeigta lietvedība administratīvo pārkāpumu lietā.

Administratīvais pārkāpums valsts amatpersonu darbībā saistībā ar likumā noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumiem konstatēts vēl **40** gadījumos, taču ņemot vērā to, ka no administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīža bija pagājis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.pantā noteiktais administratīvā soda uzlikšanas termiņš, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar šā kodeksa 239.panta 7.punktu nevarēja uzsākt.

Par nepatiesu ziņu norādīšanu valsts amatpersonu deklarācijās **22** gadījumos informācija nosūtīta VID, lai tas, savas kompetences ietvaros, šīs valsts amatpersonas sauktu pie administratīvās atbildības.

Pārbaudot valsts amatpersonu ienākumu atbilstību izdevumiem, konstatēts, ka **58** gadījumos valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc pārbaudes materiāli par **58** personām nosūtīti VID šo personu ienākumu likumības pārbaudei saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 22.pantu. Šajā atskaites periodā VID pēc Biroja ierosinājuma uzsācis iedzīvotāju ienākuma nodokļa auditu **31** personai un, pamatojoties uz veikto auditu rezultātiem, 2006.gada pirmajā pusgadā pieņēma lēmumus par papildus nodokļu aprēķināšanu un soda naudas uzlikšanu **8** personām par kopējo summu **Ls 175 711,05** apmērā.

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 20.panta piekto daļu valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājam vai viņa pilnvarotai personai ir pienākums šajā likumā un Ministru kabineta noteiktajā kārtībā nodrošināt, lai tiktu sastādīti un Valsts ieņēmumu dienestam 15 dienu laikā elektroniskā veidā vai rakstveidā iesniegti valsts amatpersonu saraksti un to grozījumi. Pārskata periodā Birojs VID nosūtījis pārbaudes materiālus par **14** valsts un pašvaldības institūcijām, lai tas atbilstoši savai kompetencei veiktu pārbaudi, vai šajās institūcijās strādājošo amatpersonu

neiekļaušana valsts amatpersonu sarakstos ir bijusi atbilstoša likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” prasībām un nodrošinātu to, lai visas valsts amatpersonas iesniegtu valsts amatpersonu deklarācijas. Pēc Biroja lūguma VID valsts amatpersonu sarakstos iekļāva **42** personas, un par to neiekļaušanu valsts amatpersonu sarakstos sodīja **3** valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājus.

Pārbaudot valsts amatpersonu darbības atbilstību likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normām, kā arī pārbaudot 22 valsts amatpersonu deklarācijās norādītās ziņas, **299** gadījumos tika pieprasīta informācija no kredītiestādēm.

Konstatējot valsts amatpersonu darbībās tādu normatīvo aktu pārkāpumus, kuru izvērtēšana nav Biroja kompetencē, **74** gadījumos informācija nosūtīta kompetentām institūcijām (Valsts kontrolei, Ģenerālprokuratūrai, VID, Valsts darba inspekcijai, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai, Finanšu un kapitāla tirgus komisijai, Drošības policijai, u.c. valsts institūcijām) pārbaudes veikšanai un atzinuma sniegšanai.

Pārbaudot valsts amatpersonu darbības atbilstību likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normām, **16** gadījumos valsts amatpersonu darbībās saskatītas iespējamā noziedzīga nodarījuma pazīmes un pārbaudes materiāli nodoti Biroja korupcijas apkarošanas blokam izvērtēšanai un tālākas pārbaudes veikšanai.

1.4. Politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole

Politisko organizāciju finansiālās un saimnieciskās darbības kontroli Birojs veic četros posmos: iesniegto deklarāciju pārbaude saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma prasībām, grāmatvedības uzskaites pārbaudes, ziedojuma patiesuma un likumības pārbaudes, pretpārbaudes.

Pārskata periodā pārbaudīti **272** politisko organizāciju dāvinājumu (ziedojumu) saraksti.

Par konstatētajiem pārkāpumiem laika periodā no 2004.gada 1.janvāra līdz 2005.gada 12.martā notikušajām pašvaldību vēlēšanām tika pieņemti **14** lēmumi, uzdodot atmaksāt pretrunā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumu saņemto finansējumu – **Ls 49 960,00** apmērā.

Nodrošinot politisko organizāciju (partiju) ikgadējo finansiālās darbības deklarāciju par 2005.gadu, gada pārskatu iesniegšanas kārtības pārbaudes, tika sastādīti **17** administratīvā pārkāpuma protokoli un pieņemti **12** lēmumi par administratīvo sodu piemērošanu kopējā apmērā **Ls 3 525,00**, savukārt **5** gadījumos administratīvā lieta tika izbeigta maznozīmīguma dēļ.

Nodrošinot 2005.gada vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudes par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 10.panta pirmās daļas prasību pārkāpumiem sastādīja **20** administratīvā pārkāpuma protokolus un pieņēma **19** lēmumus par administratīvo sodu piemērošanu **Ls 32 045,00** apmērā, savukārt **1** gadījumā administratīvā lieta tika izbeigta maznozīmīguma dēļ.

Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem par administratīvo sodu piemērošanu, tiesu izpildītājiem naudas soda piedziņai ir nosūtīti **4** lēmumi par šādām politiskajām organizācijām:

- „Darba partija”, naudas sods 5000,00 latu;
- „Konservatīvā partija”, naudas sods 300,00 latu;
- „Sporta un veselības partija”, naudas sods 250,00 latu;
- „Bauskas rajona Nacionālā apvienība”, naudas sods 500,00 latu.

Pamatojoties uz Biroja izdotajiem administratīvajiem aktiem, Valsts kasē ir atmaksāti finanšu līdzekļi **Ls 1 159,60** apmērā, kas bija saņemti pretrunā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 6.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka fiziskajām personām ir aizliegts finansēt politiskās organizācijas (partijas) no citu personu dāvinājumiem un aizdevumiem. Fiziskajām personām, kuras sodītas par tīšu noziegumu pret īpašumu, par tīšu noziegumu tautsaimniecībā, kā arī par tīšu noziegumu valsts institūciju dienestā un kurām sodāmība nav dzēsta vai noņemta, izņemot rehabilitētās personas, aizliegts finansēt politiskās organizācijas (partijas) dāvinājumu un ziedojumu veidā. Bijušajiem Valsts drošības komitejas štata, ārštata darbiniekiem un

informatoriem ir aizliegts dāvinājumu (ziedojumu) vai jebkādā citā veidā finansēt politiskās organizācijas (partijas).

Pamatojoties uz Biroja prasības pieteikumiem tiesā:

- 1 politiskās organizācijas darbība tika apturēta („Sporta partija”);
- 2 politisko organizāciju darbība izbeigta („Republikas Atbalstīšanas apvienība”, „Latviešu partija”);
- 1 prasība par darbības izbeigšanu atsaukta („Latvijas Atdzimšanas partija”).

Saskaņā ar izsludinātās cenu aptaujas rezultātiem 2006.gada 24.februārī ar SIA LETA tika noslēgts monitoringa pakalpojumu līgums “Par politisko organizāciju un to apvienību priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu uzskaiti pirms 9.Saeimas vēlēšanām”, kura mērķis ir iegūt informāciju par politisko organizāciju izdevumiem priekšvēlēšanu periodā. Minētā informācija tiks salīdzināta ar politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finanšu deklarācijās uzrādīto informāciju. Vienlaikus Birojs veic papildus pārbaudes par darījumos iesaistītajām personām ar mērķi iegūt pierādījumus un noskaidrot patiesos darījumu apmērus gadījumā, ja veiktā priekšvēlēšanu aģitācijas monitoringa rezultāti nesakrīt ar politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finanšu deklarācijās un grāmatvedības reģistros norādītajām ziņām.

1.5. Korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze

- Apkopota informācija par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) konstatētajiem administratīvajiem pārkāpumiem valsts amatpersonu darbībā, kā arī par sastādītajiem un pārsūdzētajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu 2005.gadā;
- No valsts pārvaldes iestādēm saņemta un apkopota informācija par koruptīvajiem disciplinārajiem pārkāpumiem 2005.gada IV ceturksnī un 2006.gada I ceturksnī;
- Apkopota informācija par administratīvo pārkāpumu lietām politisko organizāciju (partiju) finanšu kontroles jomā 2006.gada 1.pusgadā;
- Apkopota informācija par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā 2005.gadā.
- Izvērtēts pētījums par Administratīvo procedūru ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi Latvijā;
- Biroja pārstāvis piedalījies diskusijā par Valsts un privātās partnerības pilotprojektu īstenošanas pieredzi un problēmu jautājumiem;
- Izvērtēta Naturalizācijas pārvaldes sagatavotā korupcijas novēršanas pasākumu programma, organizēta tikšanās ar Naturalizācijas pārvaldes pārstāvi. Izvērtēta Pretkorupcijas pasākumu izpildes gaita Naturalizācijas pārvaldē;

1.6. Sabiedrības informēšana un izglītošana par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanā un apkarošanā

1.6.1. Informācijas sniegšana plašsaziņas līdzekļiem

Pārskata periodā izplatīti **32** paziņojumi preseī, rīkota 1 preses konference, 4 publiskas diskusijas un 1 informatīvs seminārs. Biroja pārstāvji regulāri sniedz intervijas un komentārus plašsaziņas līdzekļiem un informācijas aģentūrām, kā arī piedalās radio un televīzijas raidījumos.

2006.gada 9.janvārī Biroja priekšnieks piedalījās radio *Mix FM* tiešajā ēterā, kur atbildēja uz klausītāju jautājumiem, kā arī informēja par Biroju un tā darbības rezultātiem.

12.janvārī raidījumā "Valsts pirmās personas" žurnālists Dzintris Kolāts intervēja Biroja priekšnieku Alekseju Loskutovu.

18.janvārī Latvijas Televīzijas raidījuma „Kas notiek Latvijā?” tēma bija priekšvēlēšanu gada spēles noteikumi. Vēlēšanu organizēšanas un balsošanas noteikumi, priekšvēlēšanu aģitācijas un reklāmas noteikumi, visa šī procesa finansējums un tā kontrole. Raidījumā piedalījās Biroja priekšnieks.

22.martā Latvijas Radio raidījumā „Krustpunktā” piedalījās A.Loskutovs un J.Strīķe.

19.aprīlī Latvijas Radio raidījumā „Krustpunktā” žurnālists Aidis Tomsons vadīja diskusiju par valsts amatpersonu dāvanām, kurā piedalījās Alvis Vilks.

21.jūnijā Biroja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas vadītāja I.Jurča LTV 1.kanālā piedalījās raidījumā "Kas notiek Latvijā?", kas bija saistīts ar iedzīvotāju vispārējās ienākumu deklarēšanas likumprojektu un ar to saistītajiem nodokļu politikas un administrēšanas jautājumiem.

2006.gada 31.martā Birojs rīkoja **Ārvalstu padomnieku grupas** (*Foreign Advisory Panel*) sanākumi, lai ārvalstu vēstniecību un starptautisko organizāciju pārstāvjus informētu par Biroja darbības rezultātiem 2005.gadā – atklātajiem koruptīvajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, rezultātiem amatpersonu darbības un politisko organizāciju finansēšanas noteikumu kontrolē, kā arī iepazīstinātu ar turpmākajiem darba plāniem un prioritātēm.

Sanāksmes laikā tika pārrunāti arī galvenie panākumi un raksturīgākās problēmas Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmā 2004. – 2008.gadam noteikto uzdevumu izpildē.

Ārvalstu pārstāvji aktīvi interesējās par Biroja ierosinātajiem normatīvo aktu grozījumiem, kas paredz mazināt korupcijas riskus, piemēram, valsts un pašvaldību īpašumu iznomāšanā un interešu konfliktu novēršanā. Tika vērsta uzmanība uz vairāku tiesu spriedumu Biroja ierosinātajās krimināllietās vājo

audzinošo efektu, jo vainīgajām personām tika piemērots tikai nosacīts sods. Sanāksmes dalībnieki vēlējās iegūt skaidrojumus arī par politiskās korupcijas krimināllietas materiālu publiskošanas apstākļiem un Biroja institucionālās neatkarības jautājumiem.

2006.gada 24.aprīlī tika rīkota **preses konference**, kurā plašsaziņas līdzekļu pārstāvji tika informēti **par konstatētajiem partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem pašvaldību vēlēšanu kampaņā 2005.gadā un veiktajiem pasākumiem atklāto pārkāpumu novēršanai**. Ar sagatavoto pārskatu par atklātajiem partiju finansēšanas pārkāpumiem 2005.gada pašvaldību vēlēšanās var iepazīties Biroja mājas lapā www.knab.gov.lv sadaļā Atklātie pārkāpumi.

1.6.2. Biroja rīkotās publiskās diskusijas

Lai kopīgi ar citām institūcijām izvērtētu līdz šim paveikto Valsts programmas uzdevumu izpildē un pārrunātu turpmākos rīcības virzienus, 2006.gada 10.martā Birojs rīkoja **publisku diskusiju Valsts programmas uzdevumu izpildē iesaistīto institūciju pārstāvjiem**.

Diskusijas ietvaros ieskatu korupcijas novēršanas problēmu risināšanā sniedza Gunta Veismane, Valsts kancelejas direktore, Andris Guļāns, Aukstākās tiesas priekšsēdētājs, Skaidrīte Jaungaile-Gaile, Valsts ieņēmumu dienesta Korupcijas novēršanas pārvaldes direktores vietniece, Andris Jaunsleinis, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētājs, Kaspars Berķis, Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks tiesu jautājumos, Ilona Beierbaha, Tiesu administrācijas direktore, Viesturs Burkāns, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienesta vadītājs, Aigars Treijers, Valsts policijas Iekšējās drošības biroja pārstāvis. Diskusijas dalībnieki profesionāli vērtēja korupcijas novēršanas vides pilnveidošanu savā nozarē.

2006.gada 15.maijā Birojs rīkoja apaļā galda diskusiju **"Pašvaldību vēlēšanu kampaņas pārbaužu rezultāti. Secinājumi likumības nodrošināšanai Saeimas priekšvēlēšanu aģitācijas periodā"**. Ņemot vērā politisko partiju 2005.gada pašvaldību vēlēšanu deklarāciju pārbaudē atklātos pārkāpumus priekšvēlēšanu kampaņu finansēšanā, tai skaitā ar likumu atļautā priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegšanu, Birojs diskusijā aicināja piedalīties politisko partiju, plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus, nevalstiskās organizācijas un neatkarīgos pētniekus, lai skaidrotu Biroja veikto pārbaužu gaitu un rezultātus, likuma prasības, un sekmētu līdzīgu pārkāpumu nepieļaušanu un kopīgi diskutētu par nepieciešamajiem grozījumiem tiesību aktos.

2006.gada 30.jūnijā politisko organizāciju (partiju) un to apvienību pārstāvjiem Birojs rīkoja **informatīvu semināru "Likumības nodrošināšana politisko partiju finansēšanā pirms 9.Saeimas vēlēšanām"**, kurā tika sniegta

Informatīvais ziņojums par KNAB darbību no 2006.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam

informācija par iesniedzamajiem paziņojumiem, deklarācijām un to iesniegšanas termiņiem, partiju ienākumu un izdevumu uzskaiti priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, kā arī par atļautajiem izdevumu apmēriem priekšvēlēšanu aģitācijai pirms 9. Saeimas vēlēšanām.

Pārskata periodā Birojs rīkojis vairākas *PHARE* projekta ekspertu ziņojumu prezentācijas un publiskas diskusijas (skat. 3. nodaļu).

1.6.3. Biroja īstenotie izglītošanas pasākumi

Pārskata periodā Birojs aktīvi turpinājis īstenot valsts amatpersonu izglītošanas darbu un tā pārstāvji piedalījušies 15 sanāksmēs, informatīvajos semināros valsts un pašvaldību institūcijās, skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas, rekomendējot institūcijām nostiprināt iekšējos pretkorupcijas pasākumus un veicināt darbinieku ētiskumu kā korupcijas un interešu konflikta pretpolu. Šajos pasākumos izglītotas aptuveni 400 valsts amatpersonas.

6.janvārī notika izglītojošs seminārs Ogrē skolu direktoriem par interešu konfliktu novēršanu valsts amatpersonu darbā, kurā piedalījās Biroja galvenā speciāliste L.Uzulnika.

8.februārī notika izglītojošs seminārs Skolotāju izglītības centrā skolu direktoriem par interešu konfliktu novēršanu, kurā piedalījās Biroja galvenā speciāliste L.Uzulnika.

16.februārī notika izglītojošs seminārs Rīgā skolu direktoriem par interešu konfliktu novēršanu izglītības iestāžu darbā, kurā ar priekšlasījumu uzstājās Biroja nodaļas vadītājas vietnieks J.Streļčenoks.

7.martā Cēsīs notika izglītojošs seminārs skolu direktoriem par interešu konfliktu novēršanu, kurā piedalījās Biroja galvenā speciāliste I.Zarāne.

31.martā L.Uzulnika piedalījās Latvijas pašvaldību daba devēju asociācijas biedru gada sapulcē Garkalnē, kur nolasīja lekciju par interešu konfliktu novēršanu pašvaldību amatpersonu darbībā.

9.maijā notika izglītojošs seminārs Saulkrastu pilsētas domē pašvaldības iestāžu amatpersonām par interešu konfliktu novēršanu, kurā ar priekšlasījumu uzstājās L.Uzulnika.

26.maijā notika izglītojošs seminārs par interešu konfliktu novēršanu Ozolniekos, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā, kurā piedalījās Zemkopības ministrijas ierēdņi, kurā Biroju pārstāvēja I.Zarāne.

06.jūnijā Jelgavā notika Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Korupcijas novēršanas pārvaldes (KNP) un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) rīkots seminārs par likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normu piemērošanu un valsts amatpersonu ētiskuma veicināšanu. Seminārā piedalījās pārvalžu un uzņēmumu vadītāji no Jelgavas pašvaldības. Seminārā tika aplūkotas tādas tēmas kā interešu konflikta novēršana valsts un pašvaldību institūcijās, valsts un pašvaldības institūcijas

vadītāja pienākumi, valsts amatpersonu sarakstu un valsts amatpersonas deklarācijas aizpildīšanas, iesniegšanas kārtība un analīze VID Zemgales reģionālajā iestādē, valsts amatpersonu profesionālā ētika un tās loma korupcijas izskaušanā. Seminārā uzstājās un Biroju pārstāvēja J.Streļčenoks un Sabiedrisko attiecību un izglītošanas nodaļas vadītāja D.Kurpniece.

14.jūnijā notika izglītojošs seminārs Valsts probācijas dienesta amatpersonām par interešu konfliktu novēršanu un pretkorupcijas pasākumiem, Rīgā, Valsts aprobeģijas dienestā, kurā uzstājās L.Uzulnika un Biroja Operatīvo izstrāžu nodaļas vadītāja vietnieks J.Circens.

Biroja pārstāve Ilze Mauriņa piedalījies Pasaules Dabas fonda rīkotajā apaļā galda diskusijā „Kāpu aizsargjostas nākotne. Valsts, pašvaldību un sabiedrības skatījums”;

Korupcijas analīzes un pret darbības metodikas nodaļas vadītājas v.i. Sandra Šimkus pārstāvēja Biroju, piedaloties diskusijā par Valsts un privātās partnerības pilotprojektu īstenošanas pieredzi un problēmu jautājumiem;

Birojā sagatavota informācija par institūciju iekšējās kontroles mehānismu ieviešanas problēmām un pilnveidošanas iespējām, kas prezentēta Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijai

1.6.4. Biroja gatavotie informatīvie un izglītojošie materiāli

Šajā pusgadā noritēja aktīvs darbs veidojot informatīvu bukletu „Ētika valsts amatpersonu darbībā”. Šī bukleta mērķis ir palīdzēt valsts amatpersonām izprast ētikas nozīmi gan ikdienas darbā, gan sarežģītu lēmumu pieņemšanā un praktiski ievērot ētikas prasības. Bukletā iekļautā informācija būs noderīga arī tiem, kas vēlas izstrādāt ētikas kodeksu savā iestādē vai profesionālajā nozarē. Lai atklātu, ko nozīmē ētiskums un kā panākt ētikas principu un normu iedzīvināšanu valsts pārvaldes institūciju darbībā, bukletā aplūkoti šādi jautājumi:

- Kas ir ētika un kas ir valsts amatpersonu profesionālā ētika?
- Kādas ir normatīvo aktu prasības par ētikas ievērošanu valsts pārvaldē?
- Kāpēc ir svarīgi panākt valsts amatpersonu ētisku rīcību?
- Kas ir ētikas kodekss un kā to izstrādāt?
- Kā valsts amatpersonas darbā praktiski piemērot ētikas principus ?

Pārskata periodā Birojs sadarbībā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) *Sigma* apakšprogrammu, Valsts administrācijas skolu un Valsts ieņēmumu dienestu, izmantojot Lielbritānijas vēstniecības finansiālo atbalstu ir sagatavojis izglītojošu materiālu komplektu kompaktdiska formātā ***Publiskās pārvaldes ētikas materiālu krājums***. Tas ir interaktīvs izglītojošo un informatīvu materiālu apkopojums modernā kompaktdiska formātā. Krājumā ir pieejami normatīvie akti, skaidrojoši teksti par dažādām korupcijas vai interešu

konfliktu problēmām un ētiku kā to pretstatu, kā arī citi materiāli. Video situāciju piemēri, kas ir iekļauti krājumā, vizuāli saistošā veidā attēlo raksturīgākās problēmas valsts amatpersonu darbā.

Krājums galvenokārt paredzēts valsts amatpersonām – valsts un pašvaldību iestāžu augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem un darbiniekiem apmācībām grupās ar pasniedzēju vai individuāli. Krājums var būt noderīgs arī mācībuursos un programmās pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un studējošajiem. Atkarībā no konkrētajiem mācību mērķiem tas var tikt izmantots tādu tēmu apgūšanā kā publiskās pārvaldes sektora vērtības, laba pārvaldība, atklātība lēmumu pieņemšanā, interešu konfliktu un korupcijas novēršana, korupcijas riski publiskajos iepirkumos, atbildīga lēmumu pieņemšana, personāla vadība.

1.6.5. Biroja Sabiedriski konsultatīvās padomes darbs

Pārskata periodā notikušas piecas Biroja Sabiedriskās konsultatīvās padomes (turpmāk tekstā – Padomes) sēdes. Šajā laikā Padome īpašu uzmanību pievērta Biroja sagatavotajiem likumprojektiem (likumprojekts „Valsts un pašvaldību mantas iznomāšanas likums”, likumprojekts „Interesu konflikta novēršanas likums”), kā arī jautājumiem, kas saistīti ar jaunā Publisko iepirkumu likuma pieņemšanu. Šis jautājums Padomes darba kārtībā kļuva aktuāls pēc tam, kad Birojs vairākkārt bija norādījis uz likumā ietvertām normām, kas rada paaugstinātu administratīvās korupcijas risku.

Pēc Publisko iepirkumu likuma pieņemšanas Saeimā, Padome uz sēdi aicināja valsts kontrolieri Ingunu Sudrabu un Iepirkumu uzraudzības biroja direktoru Andreju Tiknusu, lai pārrunātu šī likuma neregulēto iepirkumu kontroles un uzraudzības iespējas, kā arī diskutētu par likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” izpildes nodrošināšanu. Pēc šo jautājumu izskatīšanas kārtējā sēdē, Padome secināja, ka pastāv zināmas problēmas jautājumā par finanšu revīziju veikšanu un valstij nodarītā kaitējuma aprēķināšanu un ieteica meklēt visas iespējas, lai Birojs savām vajadzībām izveidotu atsevišķu struktūrvienību šīs funkcijas nodrošināšanai.

Tā kā saskaņā ar Padomes nolikumu Padomes priekšsēdētāja pilnvaru termiņš ir viens gads, kas nesen noslēdzās, tad jūnija sēdē Padomes locekļi vienojās arī turpmāko Padomes darbības vadīšanu uzticēt Sabiedriskās politikas centra „Providus” pārstāvim Valtam Kalniņam.

2. Funkciju izpilde korupcijas apkarošanā

Izmeklēšanas nodaļas lietvedībā 2006.gada 1.janvārī atradās 44 kriminālprocesi, tajā skaitā 4 kriminālprocesi uzsākti 2003.gadā, 9 kriminālprocesi uzsākti 2004.gadā, 13 kriminālprocesi uzsākti līdz 2005.gada 1.oktobrim un 18 kriminālprocesi, kas uzsākti pēc 2005.gada 1.oktobra.

Pārskata periodā Biroja Izmeklēšanas nodaļa uzsākusi 28 kriminālprocesus, viens lēmums atcelts kā nepamatoti uzsākts. Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 16 kriminālprocesi pret 30 personām, izbeigti 9 kriminālprocesi. No citām izmeklēšanas iestādēm saņemti 7 kriminālprocesi. Pieņemti 5 lēmumi rezolūcijas veidā atteikt uzsākt kriminālprocesu.

2006.gada 4.janvārī Vidzemes priekšpilsētas prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīta 2005.gada 17.maijā ierosinātā krimināllieta pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) pirmās daļas, 275.panta (Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga, un spiedoga realizēšana un izmantošana) otrās daļas, par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, ko izdarīja Rīgas pilsētas Ceļu policijas darbinieks, un dokumentu viltošanu, ko izdarīja Narkoloģijas valsts aģentūras darbinieki, saistībā ar alkohola ekspertīzes veikšanu.

2006.gada 3.martā Ģenerālprokuratūras Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļai (turpmāk tekstā – SSLIN) nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret uzņēmēju par kukuļdošanu (Krimināllikuma 323.panta pirmā daļa) un pret privātpersonu par starpniecību kukuļošanā (Krimināllikuma 322.panta pirmā daļa). Uzņēmējs kukuli Ls 50 000 apmērā piedāvājis Biroja amatpersonai, lai tā prettiesiski nodrošinātu uzņēmējam labvēlīga lēmuma pieņemšanu citas tiesībsargājošas iestādes lietvedībā esošajā krimināllietā un lai Birojs savas kompetences ietvaros neveiktu darbības, kas vērstas uz uzņēmēja veikto noziedzīgo nodarījumu atklāšanu. Pēc kukuļa daļas Ls 10 000 nodošanas 2006.gada 25.janvārī uzņēmējs tika aizturēts, savukārt 26.janvārī tika aizturēta arī privātpersona par starpniecību kukuļošanā.

2006.gada 8.martā Ģenerālprokuratūras SSLIN nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret privātpersonu par kukuļa piesavināšanos (Krimināllikuma 321.panta pirmā daļa). Persona kukuli pieprasīja it kā nodošanai valsts amatpersonai – zvērinātam tiesu izpildītājam, lai tas neveiktu nepieciešamās izpildu darbības, bet faktiski kukuli piesavinājās.

2006.gada 9.martā Rīgas Latgales priekšpilsētas prokuratūrai nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret privātpersonu par kukuļa piesavināšanos (Krimināllikuma 321.panta pirmā daļa). Kriminālprocesa materiāli liecina, ka persona O., ievietojot sludinājumu internetā, par atlīdzību Ls 600 apmērā piedāvāja uzņemties starpnieka lomu saistībā ar vadītāja apliecību prettiesisku iegūšanu, nekārtojot teorētisko eksāmenu un praktisko

Informatīvais ziņojums par KNAB darbību no 2006.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam

transportlīdzekļa vadīšanu. Persona O. kukuli pieprasīja it kā nodošanai valsts amatpersonai par prettiesisku darbību veikšanu, bet faktiski kukuli piesavinājās.

Pēc kukuļa daļas Ls 300 apmērā saņemšanas 2005.gada 7.decembrī persona tika aizturēta.

2006.gada 17.martā Ģenerālprokuratūrai nosūtīti krimināllietas materiāli saistībā ar Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) valdījumā esoša nekustamā īpašuma iznomāšanu Mežaparkā pret divām IZM bijušajām amatpersonām.

Izvērtējot liecības un citus kriminālprocesā savāktos pierādījumus, Biroja izmeklētājs ierosināja prokuroram uzsākt kriminālvajāšanu pret IZM bijušo valsts sekretāru par dienesta pilnvaru pārsniegšanu (Krimināllikuma 317.panta otrā daļa), bet pret IZM juristi – par bezdarbību (Krimināllikuma 319.panta otrā daļa).

Veicot pirmstiesas izmeklēšanu, tika konstatēts, ka IZM bijušais valsts sekretārs, būdams valsts amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli, izdarīja tīšas darbības, pārkāpjot savu dienesta pilnvaru robežas un rīkojoties pretēji dienesta interesēm, tādējādi radot būtisku kaitējumu un izraisot smagas sekas, savukārt IZM juriste, kas sagatavoja attiecīgo līgumu, neveica darbības, kas viņai bija jāveic saskaņā ar ieņemamā amata pienākumiem, lai novērstu kaitējumu.

Kriminālprocesa materiāli liecina, ka 2004.gada decembrī IZM bijušais valsts sekretārs noslēdza līgumu ar SIA „Studentu Centrs” par valstij piederoša nekustamā īpašuma kompleksa iznomāšanu Mežaparkā ar acīmredzami valstij neizdevīgu nomas maksu un neievērojot nomas maksas noteikšanu regulējošos normatīvos aktus. Pirmstiesas izmeklēšanā secināts, ka nomas maksas apmērs – Ls 1 500 neatbilst ne tikai reālajai tirgus vērtībai, bet arī atbilstoši normatīvajiem aktiem nosakāmajai minimālajai nomas maksai – nomas maksas mēneša apmēram faktiski bija jābūt vismaz par Ls 4 565 augstākam nekā līgumā noteiktais. Faktiski uz zemesgabala esošo ēku un būvju lietošanas tiesības „uzdāvinātas” komercsabiedrībai uz 20 gadiem, tādējādi līguma darbības laikā (vismaz 20 gadu) valstij tiktu nodarīts materiāls zaudējums līdz pat vairāku miljonu latu apmēram.

Nekustamais īpašums, uz kura esošo ēku un būvju kopējā bilances vērtība ir gandrīz Ls 1 000 000, bet zemesgabala kadastrālā vērtība ir Ls 230 545, tika nodots lietošanā komercsabiedrībai, kura tikusi nodibināta tieši pirms līguma noslēgšanas un kurai nav bijusi atbilstoša komercdarbības pieredze, turklāt nepieprasot apsaimniekošanas plānu un nepārlicinoties par finanšu resursu piesaistes iespējām.

Turklāt nododot SIA „Studentu Centrs” nomas lietošanā nekustamo īpašumu Mežaparkā, amatpersonas nav izvērtējušas IZM tiesību apjomu uz konkrēto nekustamo īpašumu un pārkāpa normatīvajos aktos noteikto, ka īpašums jānodod lietošanā tieši Rīgas Tehniskajai universitātei (RTU) un nevis kādai citai personai. Veicot kriminālprocesu, tika noskaidrots, ka, noslēdzot līgumu ar SIA „Studentu Centrs”, tika nodarīts ne tikai materiāls zaudējums lielā apmērā valstij, bet arī būtiski apdraudētas citu personu ar likumu aizsargātās

tiesības un intereses – gan RTU, gan nomnieku, kuriem ar RTU jau iepriekš bija noslēgti nomas līgumi.

Pirmstiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka nomas līgums tika sagatavots un parakstīts steidzamā kārtā. Kaut gan ministrijā bija iesniegti vairāki konkrētā nekustamā īpašuma apsaimniekošanas piedāvājumi, izskatīšanai atbildīgajā komisijā tika nodots tikai SIA „Studentu Centrs” piedāvājums. Tādējādi IZM amatpersonas rīkojušās nekonsekventi, pieļaujot atšķirīgu attieksmi pret dažādiem pretendentiem, kas, savukārt, apstiprina amatpersonu ļaunprātīgu darbību mērķtiecīgumu.

2006.gada 20.martā Rīgas tiesu apgabala prokuratūrai nosūtīti 2005.gada 30.decembrī uzsāktā kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret trim personām par pretlikumīgām darbībām saistībā ar kukuļošanu. Biroja izmeklētājs ierosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret diviem Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes darbiniekiem – Ekonomikas policijas biroja nodaļas priekšnieku pēc Krimināllikuma 320.panta otrās daļas un 15.panta ceturtās daļas (par kukuļa lielā apmērā pieprasīšanu un kukuļa saņemšanas mēģinājumu) un Administratīvās pārvaldes galveno speciālistu pēc Krimināllikuma 322.panta otrās daļas, 321.panta pirmās daļas un 15.panta ceturtās daļas (par starpniecību kukuļošanā un kukuļa piesavināšanās mēģinājumu), kā arī zvērinātu advokātu pēc Krimināllikuma 322.panta pirmās daļas un 321.panta pirmās daļas (par starpniecību un kukuļa piesavināšanos).

Pirmstiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka kukulis Ls 19 500 apmērā tika pieprasīts ar zvērināta advokāta starpniecību no kādas komercsabiedrības, lai nodrošinātu tai tiesības netraucēti rīkoties ar bankā „iesaldētiem” (bloķētiem) finanšu līdzekļiem Ls 64 000 apmērā. Zvērināts advokāts bija viens no kukuļošanas starpniekiem – paturot daļu no pieprasītā kukuļa, viņš atlikušo daļu nodeva otram starpniekam, policijas darbiniekam.

2006.gada 11.aprīlī Ģenerālprokuratūras SSLIN nosūtīti 2005.gada oktobrī uzsāktā kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret trim personām saistībā ar kukuļošanu Naturalizācijas pārvaldes (NP) Valmieras nodaļā.

Pirmstiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka NP amatpersona, izmantojot savu dienesta stāvokli, sekmēja labvēlīga lēmuma pieņemšanu personai M. viņa zināšanu pārbaudē saistībā ar Latvijas pilsonības iegūšanu naturalizācijas kārtībā, ar diviem starpniekiem saņemot par to prettiesisku atlīdzību.

Kriminālprocesa materiāli liecina, ka Rīgas pašvaldības policijas (RPP) štāba priekšnieks piedāvājis personai M. par atlīdzību Ls 500 nokārtot naturalizācijas eksāmenu NP Valmieras nodaļā. RPP štāba priekšnieks un privātpersona veica starpnieka funkcijas kukuļa nodošanā NP amatpersonai, katrs piesavinoties daļu no NP amatpersonai nodotā kukuļa.

Biroja izmeklētājs ierosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret NP Valmieras nodaļas vadītāju par kukuļņemšanu (Krimināllikuma 320.panta pirmā daļa), RPP štāba priekšnieku un privātpersonu – par starpniecību kukuļošanā un kukuļa daļas piesavināšanos (Krimināllikuma 322. un 321.pants).

2006.gada 28.aprīlī Birojs nosūtījis Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona prokuratūrai 2006. gada aprīļa sākumā uzsāktā kriminālprocesa materiālus kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Valsts policijas Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes izmeklētāju par kukuļa pieprasīšanu un saņemšanu pēc Krimināllikuma 320.panta (Kukuļņemšana) otrajā daļā paredzētajām noziedzīga nodarījuma pazīmēm. Pirmstiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka Kriminālpolicijas pārvaldes izmeklētājs no kādas ieinteresētas personas pieprasījis kukuli Ls 2 000, lai izbeigtu viņa lietvedībā esošu kriminālprocesu, kas saistīts ar noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu satiksmes drošības jomā.

Kriminālpolicijas izmeklētājs tika aizturēts 3. aprīlī pēc kukuļa daļas Ls 500 saņemšanas.

2006.gada 3.maijā Rīgas Centra rajona prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 2006.gada 24.martā uzsāktā kriminālprocesa materiāli par kukuļa došanu Kriminālpolicijas darbiniekam. Kriminālprocesa materiāli liecina, ka policijas pārbaudes laikā kāds vīrietis L. piedāvāja un vēlāk arī nodeva kukuli Ls 400 apmērā Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kriminālpolicijas inspektoram, lai tas kukuļdevēja interesēs veiktu prettiesiskas darbības. Biroja izmeklētājs ierosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret privātpersonu par kukuļdošanu pēc Krimināllikuma 323. panta (Kukuļdošana) pirmajā daļā paredzētajām noziedzīga nodarījuma pazīmēm.

2006.gada 12.maijā Rīgas Vidzemes priekšpilsētas prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīta 2005.gada 6.jūnijā ierosinātā krimināllieta pēc Krimināllikuma 320.panta (Kukuļņemšana) pirmās daļas, 323.panta (Kukuļdošana) pirmās daļas, 322.panta (Starpniecība kukuļošanā) pirmās daļas par Narkoloģijas valsts aģentūras Alkohola un narkotiskās reibuma ekspertīzes nodaļas vadītājas veiktajām nelikumīgajām darbībām veicot alkohola pārbaudi autovadītājam un kukuļa nodošanu Rīgas pilsētas Ceļu policijas darbiniekam.

2006.gada 12.maijā Ģenerālprokuratūras SSLIN nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret valsts SIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari”” bijušo valdes priekšsēdētāju par valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšanu un dienesta pilnvaru pārsniegšanu.

Kriminālprocesa materiāli liecina, ka laika posmā no 2001.gada janvāra līdz 2005.gada oktobrim aizdomās turētā amatpersona veikusi nelikumīgas darbības, vienpersoniski pieņemot lēmumus attiecībā uz sevi, proti, izdodot rīkojumus un nosakot izmaksāt sev atalgojumu papildus darba algai, radot valsts interesēm būtisku kaitējumu Ls 82 204,60 apmērā.

Pirmstiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka amatpersona, esot valsts SIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari”” (turpmāk tekstā – Centrs) valdes priekšsēdētājs, ir pārsniegusi dienesta pilnvaras, jo 2004.gada decembrī SIA „Sportrehs” dalībnieku sapulcē nobalsojusi par privātās kapitālsabiedrības pamatkapitāla palielināšanu. Tādējādi tika samazināta Centra dalība minētā uzņēmuma pamatkapitālā. Kriminālprocesa materiāli liecina, ka Centrs

2004.gada decembrī lūdza Veselības ministriju dot piekrišanu samazināt savu līdzdalību SIA „Sportrehs” pamatkapitālā, ko Veselības ministrija noraidīja.

Vienlaikus kriminālprocesa ietvaros tika noskaidrots, ka amatpersona ilgstoši atradās interešu konflikta situācijā, pieņemot lēmumus un veicot uzraudzības funkcijas pār savu laulāto. Lai minēto situāciju novērstu, amatpersona tikai pēc Biroja pārbaudes uzsākšanas 2004.gada janvārī izdeva rīkojumu, kas paredz novērst interešu konfliktu lēmumu pieņemšanā, piešķirot komisijai (trīs cilvēku sastāvā) tiesības izlemt jautājumus un parakstīt dokumentus, kas saistīti ar laulāto.

Biroja izmeklētājs ierosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret aizdomās turēto amatpersonu pēc Krimināllikuma 325.panta (Valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšana) pirmajā daļā un 317.panta (Dienesta pilnvaru pārsniegšana) pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmēm.

2006.gada 17.maijā Ģenerālprokuratūras SSLIN nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāju un Ventspils Brīvostas pārvaldes valdes priekšsēdētāju.

Veicot pirmstiesas izmeklēšanu 2005.gada decembrī Ģenerālprokuratūras uzsāktajā kriminālprocesā saistībā ar Ministru kabineta rīkojuma nepildīšanu, Biroja izmeklētājs ierosināja pret aizdomās turēto amatpersonu uzsākt kriminālvajāšanu par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (Krimināllikuma 318.panta otrā daļa) un apzināti nepatiesa ziņojuma sniegšanu (Krimināllikuma 298.panta pirmā daļa).

Pirmstiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka, būdams valsts amatpersona, kas ieņem atbildīgu amatu, Ventspils pilsētas domes priekšsēdētājs un Ventspils Brīvostas pārvaldes valdes priekšsēdētājs ļaunprātīgi izmantojis savu dienesta stāvokli un ar likumu „Par pašvaldībām” piešķirtās tiesības, t.i., rīkojies pretēji valsts interesēm, apzināti un mērķtiecīgi nenodrošinot Ministru kabineta 2005.gada 23.februāra rīkojuma Nr.122 „Par O.Grinberga iecelšanu Ventspils ostas valdes locekļa amatā” izpildi, apzināti un nepamatoti novilcinājis tā izpildi, aizbildinoties ar nepamatotiem formāliem iemesliem, kā arī izdodot 2005.gada 30.decembrī rīkojumu „Par konkursa komisijas izveidošanu”, piedaloties lēmuma pieņemšanā par konkursa rīkošanu uz Ojāra Grinberga amatu un pieļaujot šāda konkursa atbalstīšanu, neizmantojot likumā „Par pašvaldībām” pašvaldības priekšsēdētāja tiesības neparakstīt domes lēmumu un nodot to atkārtotai izskatīšanai, ir ļaunprātīgi izmantojis savas dienesta pilnvaras, kā rezultātā būtiski apdraudot valsts intereses ekonomikas jomā, kaitējot pārvaldības kārtībai un aizskarot fiziskās personas – Ojāra Grinberga likumīgās intereses un tiesības, nodarot tam materiālu kaitējumu.

Kriminālprocesa ietvaros noziedzīga nodarījuma pazīmes konstatētas aizdomās turētās amatpersonas darbībā, sniedzot 2005.gada 28.novembrī Ģenerālprokuratūrai apzināti nepatiesu ziņojumu par sevišķi smaga noziedzīga nodarījuma mēģinājuma izdarīšanu nolūkā panākt kriminālprocesa uzsākšanu pret Ventspils pilsētas domes deputātu Ojāru Grinbergu un toreizējo ekonomikas ministru Krišjāni Kariņu.

2006.gada 19.maijā Ģenerālprokuratūras SSLIN nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Rīgas apgabaltiesas zvērinātu tiesu izpildītāju par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

Pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka zvērināts tiesu izpildītājs, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, izdarījis tīšas darbības, proti, vērsis piedziņu pret trešās personas kustamo mantu – naudas līdzekļiem kredītiestādēs, tādējādi pārkāpjot Civilprocesa likuma un Komerclikuma prasības. Šo darbību rezultātā trešajai personai – kādai akciju sabiedrībai iestājušās smagas sekas, t.i. nodarīts materiālais zaudējums vairāk nekā Ls 7 000 apmērā un aizskartas tās tiesības un intereses. Kriminālprocesa materiāli liecina, ka 2005.gada 10.augustā Rīgas apgabaltiesas zvērināts tiesu izpildītājs no kādas būvfirmas saņēmis iesniegumu par izpildu raksta izpildi, proti, vērst piedziņu uz parādnieku – pilnsabiedrību par vairāk nekā Ls 100 000.

2005.gada 15.augustā zvērināts tiesu izpildītājs vērsa piedziņu pret trešo personu pilnsabiedrības biedru, izdodot rīkojumus vairākām kredītiestādēm apķīlāt tā naudas līdzekļus parāda summas apmērā.

Saskaņā ar Komerclikuma 95.panta trešo daļu, pamatojoties uz likumīgā spēkā stājušos tiesas nolēmumu lietā, kurā atbildētāja ir tikai sabiedrība, nedrīkst vērst piedziņu uz sabiedrības biedra mantu.

2005.gada septembrī tiesa pieņēma lēmumu izbeigt izpildu lietvedību daļā pret pilnsabiedrības biedru par piedziņu no pilnsabiedrības par labu būvfirmai, kā arī atcelt tiesu izpildītāja rīkojumu apķīlāt parādnieka – pilnsabiedrības biedra naudas līdzekļus.

Biroja izmeklētājs ierosināja uzsākt kriminālvajāšanu pret aizdomās turēto Rīgas apgabaltiesas zvērināto tiesu izpildītāju pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma pazīmēm.

2006.gada 2.jūnijā Specializētajai vairāku nozaru prokuratūrai nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret privātpersonu par narkotisko vielu neatļautu glabāšanu Centrālcietumā pēc Krimināllikuma 253.panta (Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana) pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmēm.

2006.gada 5.jūnijā Ģenerālprokuratūras SSLIN nosūtīti kriminālprocesa materiāli ar ierosinājumu saukt pie kriminālatbildības Iekšlietu ministrijas (IeM) amatpersonu un uzņēmuma amatpersonu par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu saistībā ar iepirkumu IeM vajadzībām 2001.gadā.

Pirmstiesas izmeklēšanā konstatēts, ka IeM sistēmas iestāžu vajadzībām tika iepirkti formas tērpi no auduma, kas neatbilst izsoles noteikumos norādītajām prasībām, ko apstiprina audumu tekstilšķiedru ekspertīzes.

Pirmstiesas izmeklēšanā iegūti pierādījumi tam, ka uzņēmuma amatpersona, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras un viltotus dokumentus mantkārīgā nolūkā, maldināja IeM amatpersonas. Kriminālprocesa materiāli liecina, ka, piedaloties izsolē par formas tērpu iegādi IeM sistēmas iestāžu

vajadzībām un iesniedzot pieteikumu, uzņēmuma amatpersona apliecināja piedāvājuma dokumentos sniegto ziņu patiesumu. Pārbaudot uzņēmuma piedāvājuma dokumentus, tika konstatēts, ka 18 izsolei iesniegtie audumu testēšanas pārskati ir viltoti.

Savukārt par izsoles komisijas priekšsēdētāju ieceltā IeM amatpersona neveica nepieciešamās darbības, lai novērstu būtisku kaitējumu. Pirmstiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka izsoles komisijas priekšsēdētājam kļuva zināms, ka uzņēmuma iesniegtie auduma testēšanas pārskati ir viltoti, tomēr IeM amatpersona neizdarīja pēc likuma vai uzlikta uzdevuma nepieciešamās darbības, lai novērstu kaitējumu pārvaldības kārtībai, ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm, tādējādi radot būtisku kaitējumu valstij.

Biroja izmeklētājs ierosināja saukt pie kriminālatbildības IeM amatpersonu pēc Krimināllikuma 319.panta (Valsts amatpersonas bezdarbība) pirmajā daļā un uzņēmuma amatpersonu pēc Krimināllikuma 275.panta (Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana un izmantošana) otrajā daļā un 196.panta (Pilnvaru ļaunprātīga izmantošana un pārsniegšana) otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma.

2006.gada 12.jūnijā Rīgas tiesas apgabala prokuratūrai nosūtīti kriminālprocesa materiāli kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Rīgas apgabaltiesas zvērinātu tiesu izpildītāju par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu pēc Krimināllikuma 318.panta (Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma pazīmēm.

Pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka Rīgas apgabaltiesas zvērināts tiesu izpildītājs, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, veica izpildu darbības pret parādnieku, kura atrašanās vieta ir cita iecirkņa teritorijā, t.i. ārpus viņa apkalpojamā iecirkņa robežām, pārkāpjot vairākos tiesību aktos noteikto kārtību par amata darbību veikšanu iecirknī, kas nesakrīt ar parādnieka atrašanās vietu. Šo darbību rezultātā iestājušās smagas sekas, proti, nodarīts materiāls zaudējums vairāk kā Ls 80 000 un aizskartas parādnieka intereses un tiesības.

Kriminālprocesa materiāli liecina, ka 2005.gada janvārī Rīgas apgabaltiesas zvērināts tiesu izpildītājs izpildei pieņēma izpildu rakstu par piedziņu no parādnieka, kura atrašanās vieta ir Liepājā, t.i. ārpus ne tikai viņa apkalpojamā iecirkņa, bet arī apgabaltiesas teritorijas. Saskaņā Civilprocesa likumu tiesu izpildītājs varēja pieņemt izpildu rakstu, kura izpilde veicama citā iecirknī tās apgabaltiesas darbības teritorijā, pie kuras tas pastāv, t.i. Rīgas, bet nevis Kurzemes apgabaltiesas teritorijā, jo parādnieks un viņa manta atrodas Kurzemes apgabaltiesas teritorijā. Pirmstiesas izmeklēšanā konstatēts, ka saskaņā ar noteikto kārtību Rīgas apgabaltiesas zvērināts tiesu izpildītājs nepaziņoja par izpildu lietas pieņemšanu, veiktajām vai veicamajām izpildu darbībām Kurzemes apgabaltiesas teritorijā attiecīgajam zvērinātam tiesu izpildītājam, kura iecirknī atrodas parādnieks. Vienlaikus zvērināts tiesu izpildītājs izdeva rīkojumus Uzņēmumu reģistram un kredītiestādēm attiecībā uz

parādnieku, norādot nepareizu tā adresi – nevis Liepāju, bet Rīgu. Nesagaidot atbildes no kredītiestādēm un pretēji likuma prasībām, zemesgrāmatu nodaļai tika nosūtīts lūgums reģistrēt piedziņas atzīmi parādniekam piederošajiem īpašumiem.

Pēc attiecīgas informācijas saņemšanas no parādnieka 2005.gada februārī Rīgas apgabaltiesas zvērinātu tiesu izpildītājs nosūta zemesgrāmatu nodaļai lūgumu dzēst piedziņas atzīmi uz parādnieka īpašumiem, norādot, ka faktiski piedziņu veiks cits tiesu izpildītājs, kas praktizē Kurzemes apgabaltiesas teritorijā. Tomēr tajā pašā dienā Rīgas apgabaltiesas zvērinātu tiesu izpildītājs pieņēma izpildei vēl vienu izpildu rakstu par piedziņu pret to pašu parādnieku – jau citas personas labā. Pēc vairākkārtējas informācijas apmaiņas ar parādnieku tikai 2005.gada 3.maijā Rīgas apgabaltiesas zvērinātu tiesu izpildītājs pieņēma lēmumu par izpildu darbību atlikšanu. Savukārt Uzņēmumu reģistram nosūtītais aizliegums parādniekam veikt jebkādas darbības bija spēkā līdz 2005.gada jūlijam.

3. Ārvalstu un starptautisko institūciju finanšu palīdzības projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums

3.1. Eiropas Savienības *PHARE* projekta „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja attīstība un nostiprināšana” ieviešana

Darbu pie *PHARE* projekta „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja attīstība un nostiprināšana” īstenošanas Birojs uzsāka 2003.gadā. To plānots pabeigt 2006.gada rudenī. Projekta kopējais budžets ir 2,1 miljons eiro. Birojs ir noslēdzis 15 līgumus ar dažādiem uzņēmumiem par iepirkumiem vai pakalpojumu sniegšanu.

Projekta ietvaros uzsākta **integrētas informācijas sistēmas un lokālas datu bāzes izstrāde**. 2006.gada pirmajā pusgadā noritēja projekta tehniskā izstrāde. Tiek plānots, ka integrētajā informācijas sistēmā kopīgi ar Biroju piedalīsies tādas institūcijas kā Iekšlietu ministrija, Valsts ieņēmumu dienests, Zemesgrāmatu departaments un Uzņēmumu reģistrs.

Līdztekus tam pārskata periodā Birojs realizēja trīs pakalpojumu līgumus Biroja institucionālās un darbinieku profesionālās spējas celšanai. Šo līgumu ietvaros vietējie un starptautiskie eksperti analizēja situāciju un sniedza ieteikumus par dažādām Biroja kompetencē esošajām jomām. Rezultātā tika saņemtas neatkarīgas un profesionālas rekomendācijas un metodiskie materiāli. Šie materiāli Biroja darbiniekiem turpmāk kalpos kā palīglīdzeklis, lai uzlabotu pretkorupcijas politikas ieviešanu Latvijā. Pārskata periodā tika saņemti ekspertu ziņojumi par šādām tēmām:

- Sabiedrības informēšana un izglītošana par korupcijas jautājumiem un tiesiskās apziņas celšana. Šajos jautājumos Biroju konsultēja SIA „KPMG” un „Hill & Knowlton”. Eksperti sagatavoja
 - Biroja darbības specifikas novērtējumu un analīzi par korupcijas situāciju valstī;
 - metodiku sabiedrības informēšanai un izglītošanai;
 - vadlīnijas rokasgrāmatu sagatavošanā par dažādiem ar korupciju saistītiem aspektiem;
 - ieteikumus efektīvu sabiedrības informēšanas un izglītošanas kampaņu organizēšanai;
 - scenārijus noteiktu mērķu grupu informēšanas kampaņām par korupcijas aspektiem.
- „Valsts sagrābšanas” novēršana, politisko partiju finansēšanas kontrole un lobēšana:
 - Dereka Pērdija (*Derek Purdy*) pētījums „Lobēšanas tiesiskais regulējums”. Pētījumā izvērtēti normatīvie akti un sniegti ieteikumi

- lobēšanas tiesiskajam regulējumam Latvijā. Pētījums tika prezentēts Biroja darbiniekiem un ar Ministru prezidenta rīkojumu izveidotās starpinstitūciju darba grupas, kura saskaņā ar Valsts programmā ietvertajiem uzdevumiem izstrādā koncepcijas projektu lobēšanas tiesiskā regulējuma pilnveidošanai, dalībniekiem š.g. 5. jūnijā;
- Maikla Pinto-Dušinska (*Michael Pinto-Duschinsky*) ziņojums „Valsts sagrābšanas” aspekti un politisko partiju finansēšana” un Marcina Valecka (*Marcin Walecki*) ziņojums par politisko organizāciju finansēšanas kontroles iespēju uzlabošanas iespējām Latvijā. 2006.gada 12. jūnijā šie ziņojumi tika prezentēti Biroja darbiniekiem, politisko partiju un plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem. Eksperti izteica ieteikumus attiecībā uz finansējumu politiskajām partijām no valsts budžeta, kā arī citus veidus, kā mazināt „valsts sagrābšanu” un uzlabot politisko partiju darbības kontroli. Izteikti konkrēti priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos.
 - Valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izlietošana, iekšējās kontroles mehānismi, ES likumdošana un prakse:
 - Ērika Lokjēra (*Eric Lockyear*) **ziņojums par iekšējo kontroli un pretkorupcijas plānu izstrādi.** Ziņojumā analizēti normatīvie akti, kas attiecas uz valsts un pašvaldības iestāžu iekšējām pretkorupcijas kontroles sistēmām. Balstoties uz šo pētījumu, eksperts izstrādāja vadlīnijas iekšējās pretkorupcijas kontroles uzlabošanai, interešu konflikta novēršanai iestādē un amatpersonu rīcības pārbaudēm. Eksperts sagatavoja arī vadlīnijas iekšējās kontroles nodrošināšanai iepirkuma jomā. Noslēgumā E.Lokjērs prezentēja savu ziņojumu Biroja rīkotajos divos apmācību kursus par korupcijas risku novērtēšanas un pretkorupcijas pasākumu plānu veidošanu – Biroja struktūrvienību vadītājiem un citām valsts pārvaldes iestādēm, tajā skaitā Lauku atbalsta dienestam, Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai, Iekšlietu, Ekonomikas, Kultūras, Aizsardzības un Veselības ministrijām, Ceļu satiksmes drošības direkcijai un Valsts ieņēmumu dienestam.
 - Kaspera Šmita (*Casper Schmidt*) un Sorena Nīlsena (*Soren Nielsen*) **ziņojums par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izlietošanu un ES likumdošanu un praksi.** Papildus šie eksperti apkopoja četru valstu praksi attiecībā uz valsts iepirkumiem, valsts un pašvaldību mantas iznomāšanu, atsavināšanu, izšķērdēšanu un amatpersonu saukšanu pie atbildības saistībā ar iepirkumu procedūru pārkāpumiem. Seminārā 2006.gada 21.jūnijā eksperti savu darbu prezentēja gan Biroja, gan Iepirkumu uzraudzības biroja, Centrālā finanšu un līguma aģentūras, Valsts kontroles,

Satversmes tiesas, Finanšu ministrijas un Lauku atbalsta dienesta pārstāvjiem.

Jūnijā *PHARE* projekta ietvaros Birojs organizēja **apmācības Biroja darbiniekiem par operācijām ārvalstu vērtspapīru tirgos un iespējām tās kontrolēt**. Apmācības vadīja vietējā eksperte Anete Pajuste, kas Biroja vajadzībām izstrādāja arī mācību materiālu „Ārvalstu vērtspapīru tirgi”.

PHARE projekta ietvaros jūnijā tika organizētas **apmācības Biroja darbiniekiem par darījumiem ar ārzonu (offshore) firmām un iespējām tās kontrolēt**, kuras vadīja Andrea di Nikolā (*Andrea di Nicola*) no Itālijas pētniecības centra *Transcrime*. *Transcrime* Biroja darbiniekiem izstrādāja rokasgrāmatu „Ārzonu finanšu centri un korupcija” (*Offshore Financial Centres and Corruption: a Toolkit for KNAB investigators*).

Visi augstākminētie ekspertu izstrādātie materiāli būs pieejami Biroja mājas lapā gan latviešu, gan angļu valodās pēc noslēguma ziņojumu pieņemšanas.

Īstenojot *PHARE* projektu, pārskata periodā tika organizētas apmācības arī darbam ar iegādāto analītisko programmatūru, kā arī speciālo izmeklēšanas tehniku, kas iegādāta par *PHARE* līdzekļiem.

3.2. Pasaules Bankas projekta „Korupcijas apkarošanā iesaistīto institūciju stiprināšana” īstenošana

Ieteikumi efektīvai ētikas kodeksa piemērošanai Saeimā

2006. gada janvārī eksperti no Lielbritānijas profesors Alans Doigs (*Alan Doig*) un Deivids Vats (*David Watt*) izstrādāja ziņojumu „Pārskats par Saeimas ētikas kodeksu un tā vietu tiesiskajā regulējumā un ieviešanu Latvijā”. Gatavojot ziņojumu, D.Vats un A.Doigs tikās ar Saeimas deputātiem, pārrunāja jautājumus par Latvijā pieņemtā ētikas kodeksa pamatprincipiem, sagatavošanas gaitu un pavisam nesen uzsākto kodeksa praktiskās piemērošanas īpatnībām. Jūnijā Saeimas deputātiem tika organizēta diskusija, kurā profesors A.Doigs informēja par ētikas kodeksu izmantošanas mērķiem un piemērošanu citu valstu parlamentos, norādīja uz fundamentālajām atšķirībām starp ētikas kodeksu un tiesiskā regulējuma, piemēram, interešu konfliktu novēršanas normatīvo aktu darbības jomām.

Eksperti sagatavoja un iesniedza divus ziņojumus par ētikas kodeksu izstrādi un piemērošanas praksi citu valstu parlamentos, kā arī noslēguma ziņojumu ar ieteikumiem efektīvai ētikas kodeksa piemērošanai Saeimā.

Priekšvēlēšanu aģitācijas tiesiskā regulējuma pilnveide

2006.gada aprīlī tika pabeigta ekspertu pieteikumu izvērtēšana darba uzdevumam „Priekšvēlēšanu aģitācijas tiesiskā regulējuma izvērtēšana”. Visaugstāko novērtējumu saņēma ASV politikas zinātnes eksperta Stīvena

Ropera (*Steven Roper*) pieteikums un pieredze. Eksperts savu darbu plāno uzsākt 2006. gada rudenī.

Rekomendācijas fizisko personu ienākumu kontroles uzlabošanai Latvijā

2006.gada maijā Birojs noslēdza līgumu ar ASV uzņēmumu „IBTCI” par darba uzdevuma „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja novēršanas kapacitātes stiprināšana” ieviešanu. Līdz jūnija beigām pabeigta viena no darba uzdevuma aktivitātēm – par amatpersonu un fizisko personu ienākumu kontroles uzlabošanu. Eksperts no ASV Stīvens Vasaks (*Stephen Vasak*) sagatavoja ziņojumu „Analīze un rekomendācijas Latvijai: Iedzīvotāju un amatpersonu ienākumu kontroles sistēma”. Ziņojums ietver analīzi par ienākumu kontroli Latvijā, pārskatu par citās valstīs izveidoto ienākumu deklarēšanas kārtību un sniedz ieteikumus grozījumiem Latvijas normatīvajos aktos un izmaiņām institucionālajā sistēmā. Eksperts Latvijā rekomendē ieviest trešās puses informācijas deklarācijas, kas ļautu kontroles institūcijām saņemt informāciju par dažādiem darījumiem (piemēram, automašīnas iegāde, naudas pārskaitījums, akciju iegāde) no darījumā iesaistītajām personām.

3.3. OLAF tehniskā palīdzība

Pārskata periodā Birojs sagatavoja un iesniedza pieteikumu tehniskās palīdzības saņemšanai Eiropas Krāpšanas apkarošanas birojam (OLAF) tā īstenotās *Hercule* programmas ietvaros.¹ Programma paredz iespēju ES dalībvalstu tiesībsargājošām iestādēm iegādāties speciālo izmeklēšanas tehniku, kas veicina koruptīvu noziedzīgu nodarījumu atklāšanu.

4. Starptautiskā sadarbība un citu valstu pieredzes apkopošana korupcijas novēršanā un apkarošanā

Sadarbībā ar Ārlietu ministriju 2006.gada janvārī Ļubļanā (Slovēnijā) Biroja pārstāvjiem tika organizēta konsultatīva sanāksme ar Slovēnijas Ārlietu ministrijas un Pretkorupcijas biroja pārstāvjiem, lai iepazītos ar Slovēnijas pieredzi, pievienojoties **Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas** (*Organisation for Economic Co-operation and Development* – OECD) Darba grupai pret kukuļošanu starptautiskajos biznesa darījumos un OECD Konvencijai par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos.

2006.gada janvārī Biroja pārstāvji piedalījās ES Padomes Multidisciplinārās darba grupas par organizēto noziedzību (*Multidisciplinary*

¹ Programma HERCULE. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa lēmums Nr. 804/2004/EK, ar ko tiek izveidota Kopienas rīcības programma, lai veicinātu darbības Kopienas finanšu interešu aizsardzības jomā. OŽ, L143, 30.04.2004, 9. lpp.

Working Group on Organised Crime – MDG) sanāksmē Briselē. Tika izskatīts Padomes lēmuma projekts izveidot **Eiropas Pretkorupcijas tīklu** (*European Anti-Corruption Network*). Šī ir Austrijas ES prezidentūras iniciatīva. Padomes lēmuma projektu iesniedza Austrija kopīgi ar Somiju, Grieķiju, Ungāriju, Lietuvu, Luksemburgu un Slovākiju. Biroja izstrādātā Latvijas sākumpozīcija konceptuāli atbalstīja šo iniciatīvu, bet dažos jautājumos bija noraidoša, tajā skaitā par sekretariāta nodrošināšanu no dalībvalstu iemaksām. Lēmuma projekts tika būtiski pārstrādāts saskaņā ar Latvijas un citu valstu iesniegtajiem komentāriem. Sekojoši, Birojs pārstrādāja un apstiprināja jaunu Latvijas pozīciju, atbalstot šo projektu pilnībā. Diskusija tika turpināta nākamajā MDG sanāksmē, kas norisinājās 20.jūnijā, kā rezultātā lēmuma projekts par tīkla izveidošanu tomēr netika apstiprināts. Šī projekta tālākā virzība ES ietvaros būs atkarīga no 2006.gada 1.jūlijā uzsāktās Somijas prezidentūras prioritātēm.

Turpinot Biroja veiksmīgo sadarbību ar **ASV**, 2006.gada februārī sadarbībā ar ASV vēstniecību Rīgā tika organizēta Biroja pārstāvju tikšanās ar ASV Narkotiku apkarošanas dienesta pārstāvjiem. Biroja pārstāvji iepazinās ar ASV Narkotiku apkarošanas dienesta pieredzi, veicot speciālās izmeklēšanas darbības, kā arī apsprieda mācību un pieredzes apmaiņas iespējas ar ASV tiesībsargājošajām iestādēm.

2006.gada februārī Biroju apmeklēja **Lielbritānijas** policijas sakaru virsnieks, ar kuru tika apspriesta iespēja izstrādāt divpusēju sadarbības projektu Biroja darbinieku apmācībai par speciālajām izmeklēšanas darbībām.

2006.gada februārī Briselē pēc **Nīderlandes iniciatīvas** notika ES dalībvalstu sanāksme "Korupcijas apkarošana valsts pārvaldē un administratīvie pasākumi organizētas noziedzības apkarošanai". Tās ietvaros Biroja pārstāvis informēja par Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas uzdevumiem un sasniegtajiem rezultātiem.

2006. gada februārī Biroja pārstāvji devās pieredzes apmaiņas braucienā uz **Kanādu**, lai iepazītos ar Kanādas praksi politisko partiju finansēšanas kontrolē, lobēšanas tiesiskā regulējuma piemērošanas principiem un interešu konflikta novēršanas politiku. Vizītes laikā Biroja pārstāvji sniedza arī informāciju Kanādas Ārlietu ministrijai par sasniegtajiem rezultātiem korupcijas novēršanā un apkarošanā. Brauciens tika organizēts sadarbībā ar Latvijas Ārlietu Ministriju Pasaules Bankas projekta „Korupcijas apkarošanā iesaistīto institūciju stiprināšana” ietvaros.

Pasaules Bankas finansētā projekta ietvaros februārī tika organizēta vizīte uz Hamburgas Iekšējās izmeklēšanas biroju (**Vācija**), kuras laikā Biroja pārstāvjiem bija iespēja iepazīties ar korupcijas apkarošanas problēmām Hamburgas pavalstī un gūt priekšstatu par koruptīvo noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas iespējām, problēmām un kriminālvajāšanas praksi.

2006.gada martā Biroja pārstāvji piedalījās **starptautiskajā konferencē „Korupcijas novēršana un apkarošana valsts sektorā Eiropā”** Ķelnē (Vācijā), sniedzot prezentāciju par Biroja darbības rezultātiem un Latvijas

pretkorupcijas politikas izstrādi, ieviešanu un problēmām. Konferencē piedalījās ES dalībvalstu tiesībsargājošo institūciju pārstāvji.

No 8. līdz 24.martam **Starptautiskā Valūtas fonda ekspertu vizītes** ietvaros Latvijā ar mērķi izvērtēt Latvijas paveikto nelegāli iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas un apkarošanas jomās laika periodā no 2002. – 2005.gadam, Birojs informēja par savām funkcijām, kompetenci un paveikto korupcijas novēršanā un apkarošanā.

Biroja priekšnieks, atsaucoties uz saņemto ielūgumu no Ķīnas Tautas Republikas Ģenerālprokuratūras, aprīlī piedalījās neformālajās konsultācijās par **starptautisku pretkorupcijas institūciju asociācijas izveidošanu Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk tekstā – ANO) aizgādībā**. Konsultācijas notika Vīnē (Austrijā) un tajās piedalījās Francijas, Lielbritānijas, Vācijas, ASV, Japānas un citu valstu pārstāvji. Viens no asociācijas darbības mērķiem ir veicināt ANO Pretkorupcijas konvencijas ieviešanu. Asociācijas dibināšanas konference tiek plānota 2006.gada rudenī Pekinā (Ķīnā).

2006.gada aprīlī Birojā viesojās **Lietuvas** Speciālās izmeklēšanas dienesta (STT) pārstāvji ar mērķi apspriest Eiropas Pretkorupcijas tīkla izveidošanu un uzzināt par Biroja pieredzi un rezultātiem politisko partiju finansēšanas kontrolē. Biroja Politisko organizāciju finansēšanas kontroles nodaļas pārstāvji maijā atbildes vizītē Lietuvā sniedza prezentāciju par tiesisko regulējumu un tā piemērošanas iespējām šajā jomā Latvijā.

Biroja pārstāvis aprīlī piedalījās **ANO** Noziedzības novēršanas un kriminālās tiesvedības komisijas 15.sesijā Vīnē (Austrijā). Sakarā ar ANO Pretkorupcijas konvencijas stāšanos spēkā tika pieņemta rezolūcija „Par starptautisko sadarbību korupcijas apkarošanā”. Līdz 2006.gada beigām jānotiek visu konvencijas parakstītājvalstu konferencei.

2006.gada maijā Latvijas vizītes ietvaros, kas tika rīkota ar mērķi iepazīt situāciju valsts pārvades jomā Latvijā, Biroju apmeklēja **Nīderlandes** Civildienesta pārstāvji. Tikšanās laikā Biroja priekšnieks informēja Nīderlandes pārstāvjus par Biroja darbību un tās rezultātiem, kā arī piedalījās diskusijā par ētikas jautājumiem valsts amatpersonu darbībā.

Maijā Biroju apmeklēja Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (**OLAF**) pārstāvji, kuri informēja par iespēju Birojam pieteikties finansējumam speciālās izmeklēšanas tehnikas iegādes vajadzībām OLAF *Hercule* programmas ietvaros.

Ar mērķi meklēt atbalstu Latvijas dalībai OECD Darba grupā pret kukuļošanu starptautiskajos biznesa darījumos un pievienoties OECD Konvencijai par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos, Biroja pārstāvis 2006.gada maijā tikās ar **Nīderlandes** Ārlietu ministrijas pārstāvi un delegātu šajā Darba grupā.

Biroja priekšnieks maijā piedalījās starptautiskā konferencē Lisabonā (Portugālē) Eiropas pretkorupcijas institūciju vadītājiem un pretkorupcijas pētniekiem „Eiropas Pretkorupcijas aģentūras: Aizsargāt Eiropas Kopienas finansu intereses balstoties uz zināšanām, inovāciju un kompleksu pieeju”.

Biroja pārstāvji piedalījās OECD Stambulas pretkorupcijas rīcības plāna (*Istanbul Anti-Corruption Action Plan*) tikšanās 12. – 13. jūnijā Parīzē (Francijā). Tās laikā tika pieņemts gala ziņojums par normatīvo un institucionālo bāzi cīņai pret korupciju Tadžikistānā. Birojs kopīgi ar Ģenerālprokuratūras un Sabiedriskās politikas centra „Providus” pārstāvjiem piedalījās šī ziņojuma izstrādē.

Ar mērķi meklēt atbalstu Latvijas dalībai **OECD Darba grupā** pret kukuļošanu starptautiskajos biznesa darījumos un pievienoties OECD Konvencijai, Biroja priekšnieks 2006.gada 13. jūnijā tikās ar Darba grupas ASV, Grieķijas un Zviedrijas delegātiem un OECD sekretariāta pārstāvjiem.

2006. gada 20. jūnijā Biroja pārstāvis tikās ar Somijas Ārlietu ministrijas speciālistiem un vienojās par Biroja turpmāko dalību „**Helsinki procesa**” pretkorupcijas aktivitātēs, kuru mērķis ir veicināt ANO Pretkorupcijas konvencijas ieviešanu. Notika arī tikšanās ar Somijas delegātu **OECD Darba grupā**.

2006.gada jūnijā iepazīšanās vizītē Birojā bija ieradušies **Vācijas** policijas sakaru virsnieks un **Austrālijas** policijas sakaru virsnieks, ar kuriem tika pārrunātas turpmākās sadarbības iespējas.

Jūnijā Birojā viesojās arī Vācijas Bundestāga juridiskās komisijas delegācija priekšsēdētāja Andreasa Šmita vadībā (kopumā 7 pārstāvji). Vizītes laikā viesi tika iepazīstināti ar Biroja funkcijām un sasniegto korupcijas novēršanā un apkarošanā. Īpašu interesi Vācijas Bundestāga pārstāvjiem raisīja Biroja funkcijas politisko partiju finanšu kontroles jomā.

2006.gada 26.jūnijā Briselē notika **seminārs „ES likumdošanas izvērtēšana noziedzības novēršanai”**. Biroja pārstāvis tajā piedalījās ar mērķi uzzināt par *ex ante* metodiku, kas tiek izmantota nosakot riska faktorus izstrādājot likumprojektus, un izvērtētu iespēju izmantot šo metodiku Biroja darbā.

5. Biroja personāls un tā apmācība

2006.gada 30.jūnijā Birojā strādāja **125** darbinieki. 2006.gada pirmajā pusgadā amatā tika ieceltas 5 amatpersonas un darbā pieņemts 1 darbinieks. No amata atbrīvotas 3 amatpersonas un 1 darbinieks.

Uz 2006.gada 30.jūniju bērna kopšanas atvaļinājumā atrodas 5 Biroja darbinieki; uz darbinieka prombūtnes laiku amatā iecelta 1 amatpersona.

Uz 2006.gada 30.jūniju Birojā vakantas **24** amata vietas, kopā **148** štata vietas.

Amata vietas	Aizpildīto amata vietu skaits	Vakanto amata vietu skaits
Priekšnieks	1	0
Priekšnieka vietnieks	2	0
Nodaļas vadītājs	15	2
Nodaļas vadītāja vietnieks	3	1
Izmeklētājs	14 (1 uz laiku)	6
Galvenais speciālists	82	14
Speciālists	8	1
Kopā	125	24

Izmaiņas Biroja struktūrā 2006. gada pirmajā pusgadā

No 2006.gada 1.maija Birojam papildus piešķirtas 20 amata vietas.

Ar 2006.gada 1.jūniju tika izveidota Starptautiskās sadarbības nodaļa Biroja priekšnieka pakļautībā ar trīs amata vietām (nodaļas vadītājs, 2 galvenie speciālisti), nodalot starptautiskās sadarbības funkciju no Sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļas, kuru turpmāk dēvēs par Sabiedrisko attiecību un izglītošanas nodaļu.

Biroja darbinieku kvalifikācijas celšana

2006.gada pirmajā pusgadā Personāla nodaļa organizēja un Biroja darbinieki paaugstināja kvalifikāciju šādās jomās:

Juridiskie jautājumi, Publisko iepirkumu likums

2006.gada 2.martā seminārā par zemes reformas jautājumiem, piedalījās Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas, Juridiskās nodaļas darbinieki, Korupcijas analīzes un pret darbības metodikas izstrādes nodaļas un Izmeklēšanas nodaļas pārstāvji.

2006.gada 13.martā seminārā par Publisko iepirkumu likumu, piedalījās 8 Biroja darbinieki, 2006. gada 20.maijā – 2 darbinieki.

2006. gada martā Juridiskās nodaļas vadītāja un galvenā speciāliste piedalījās seminārā „E-paraksts Latvijā”.

2006.gada maijā semināru par Publisko iepirkumu likuma piemērošanas problēmām un praksi, apmeklēja 6 Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas darbinieki, 1 Juridiskās nodaļas un 1 Darbības nodrošinājuma nodaļas darbinieks, semināru par datortehnikas iepirkumiem apmeklēja 4 Biroja darbinieki.

Komunikāciju joma

2006.gada pirmajā pusgadā divi Biroja darbinieki apguva SIA *Komunikāciju akadēmija* piedāvātās programmas „Profesionālās sabiedriskās attiecības” četrus moduļus – „Profesionālu sabiedrisko attiecību teorija un prakse”, „Korporatīvās komunikācijas process”, „Krīzes menedžments” un „Sabiedrisko attiecību pasākumu rīkošana”.

Trīs biroja darbinieki 2006.gada martā apmeklēja SIA *Komunikāciju akadēmija* rīkoto lekciju „Publicistika un stils” un semināru „Protokols un etiķete”.

Saskaņā ar noslēgto līgumu par darbinieku apmācību ar SIA *Triviums apmācība*, 2006.gada maijā 10 Biroja darbinieki piedalījās seminārā „Prasme publiski runāt un uzstāties”.

Vadības zinības

2006.gada aprīlī saskaņā ar Biroja un SIA *Komercizglītības centrs* 2006.gada 6.aprīlī noslēgto līgumu par darbinieku apmācību Biroja nodaļu vadītājiem notika divu dienu seminārs „Prasme vadīt darbiniekus”.

Finanses un grāmatvedība

Finanšu nodaļas darbinieki 2006.gada pirmajā pusgadā apmeklēja Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas rīkotos seminārus grāmatvežu kvalifikācijas pilnveidošanas programmas ietvaros, budžeta iestāžu pamatlīdzekļu uzskaitē.

Svešvalodas

Angļu valodas zināšanas 2006.gada pirmajā pusgadā, izmantojot dažādu mācību firmu pakalpojumus, papildināja 4 Biroja darbinieki.

Divi Biroja darbinieki Francijas Kultūras centrā apguva franču valodu.

Dažādas tēmas

2006.gada februārī 10 Biroja darbinieki piedalījās Finanšu ministrijas organizētajā seminārā par ES struktūrfondu vadības informācijas sistēmu.

2006.gada aprīļa sākumā Biroja darbiniekiem tika organizēts seminārs par aktuāliem ugunsdrošības jautājumiem. Seminārā piedalījās 33 Biroja darbinieki.

Personāla nodaļas galvenā speciāliste 2006. gada aprīlī piedalījās ikgadējā Latvijas Personāla vadības kongresā.

2006.gada maijā un jūnijā korupcijas novēršanas un apkarošanas bloka darbinieki piedalījās semināros, kurus vadīja *PHARE* projekta eksperti.

Biroja priekšnieks

A.Loskutovs